Գ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 632   ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 11 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1886 (Ն. Տ.) 23 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1886   18 ՃԷՄԱԶԻ ԻՒԼ ԷՎՎԷԼ 1303

40 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԵՒ ԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան

غلطه ده نورادونكيان خاننده ارولك
غزته سى اداره سنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

40 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան կանխիկ արծաթ 200
» » Վեցամսեայ » 100
» » Եռամսեայ » 50
Գաւառաց » եւ արտաքին
Թղթատարով տարեկան » 240
Գաւառաց համար եւ արտաքին
Թղթատարով վեցամսեայ » 120
Օտար երկիրներ, տարեկան Ֆրանք 56
» » վեցամսեայ » 28
Դուրս զրկուած լրագրաց ճանբու ծախքը Տնօրէնութեան վրայ է, Խմբագրութեանս զրկուած նամակ կամ գրութիւն ետ չդարձուիր։

Կ. ՊՈԼԻՍ
ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ, 10 ՓԵՏՐՈՒԱՐ, 1886

ԵՐԵԿԻ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿԷՆ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՏԱԳՆԱՊ

Պ. ՏԷԼԻԵԱՆԻ Տէրութեանց յորդորներուն դէմ գրեր է այն հաստատակամութեամբ թէ Պ. Կլատսդոն թող չի տար որ անգլ. զրահաւորք ի նպաստ Թուրքիոյ ամբակոծեն զՅունաստան։ Հէլլէն Նախարարապետը թէեւ հիմա կը տեսնէ իւր սխալ, բայց անգամ մը դէմ դրած լինելով Տէրութեանց, կը համարի թէ պատուաւորապէս չի կրնար խնդրոյն մէջէն ելնել բայց եթէ ֆիզիքական ոյժի առջեւ միայն տեղի տալով։ Հետեւապէս, Յունաստան, ընդ վարչութեամբ Պ. Տէլիեանիի, Թուրքիոյ դէմ իւր պահանջներն իրագործելու ձեռնարկէն ետ չպիտի մնայ եղեր մինչեւ որ Յունաստանի դէմ նիւթական ճնշման չձեռնարկեն Տէրութիւնք։ Այս հաշուով, կ'երեւի թէ, հելլենական խնդրոյն փակումէն առաջ, Նաւային Ցոյցի հետաքրքրաշարժ գործողութեան գոնէ մէկ առաջին մասը տեսնելու բարեբախտութիւնը պիտի ունենայ Եւրոպա։

—Բ. ԴՈՒՌԸ, կ'ըսէ Թայմզին Թղթակիցն ի Պոլիս, կը փափաքի որ Յունաստան մասնակցի Թուրքօ-պուլկար Դաշնակցութեան։ Դեսպան Ֆէրիտուն պէյին Աթէնք զրկուիլն այս խորհրդոյ կը վերագրուի եղեր։

—ՍԵՐՊ քաղաքագիտաց չափաւոր տարրն, որ գլուխն է Պ. Միեատովիչ, փափաքող է եղեր, ըստ Թայմզի Վիէննական Թղթակցութեան, Պալքանեան Դաշնակցութեան մը կազմութեան, մասնակցութեամբ Թուրքիոյ, Պուլկարիոյ, Յունաստանի և Սերպիոյ։ Թուրքօ-պուլկար բարեկամական համաձայնութիւնն ի վաղուց խորհուած այս Դաշնակցութեան կարելիութիւնն ապացուցեր է։

—ՌՈՒՍ քաղաքականութիւնն այս միջոցիս ջանահնար կը լինի եղեր Ռումէլիի պուլկար ժողովրդեան քրիստոնէական և սլաւական զգացումները գրգռել Թուրքօ-պուլկար Պայմանագրոյն ա՛յն կէտին դէմ, որ կը տրամադրէ Թուրքօ-պուլկար զինուորական դաշնակցութիւն մը։ Ռուսք արդէն յաջողեր են դժգոհութեան ցոյցեր յառաջ բերել, համոզելով տեղացիները թէ օր մը կրնան այս նոր դաշնակցութեամբ Քրիստոնեայներու և Սլաւներու դէմ մարտնչել։ Թայմզին Վիէննայի Թղթակիցը կ'իմանայ թէ, այս տրամադրութիւն, բացորոշապէս անհաճոյ Ռուսիոյ համար, գիտմամբ գրուեր է Պայմանագրին մէջ, որպէս զի Ռուսիա, որ ամեն պարագայի մէջ առարկութիւն մը պիտի ընէր Թուրքօ-պուլկար համաձայնութեան դէմ, զիւր բոլոր առարկութիւն այս կէտի վրայ կեդրոնացնէ, և անոր ջնջմամբ, իւր դիւանագիտական ինքնասիրութիւն գոհացած կարենայ համարել։

—ԱԼԷՔՕ ՓԱՇԱՅԻ եղբօրորդի Վ. Կարիտէս Իշխանը բուռն նամակ մը ուղղեր է առ Պ. Քարավէլօֆ, յայտարարող թէ Պայմանագիրն, «որ Լորտ Սալզպըրիի գործն է», պուլկար ժողովրդեան համար շատ վնասաբեր է։

—ԳԱՐԱՏԱՂԻ ԻՇԽԱՆԸ Բեդերսպուրկէ Պերլին գնաց, ուր լաւ ընդունելութիւն գտաւ Վիլհէլմ Կայսեր Կառավարութենէն։ Վիէննա կ'երթայ. բայց յայտնի չէ թէ նոյնչափ լաւ ընդունելութիւն պիտի կրնա՞յ գտնել Աւստրիոյ մայրաքաղաքին մէջ։ Հանրային կարծիքն յԱւստրիա՝ շատ կը զբաղի գիտնալու Սեւ Լերան Իշխանին ուղեւորութեան բուն նպատակը։ Կարծողներ կան թէ Նիքիդա Իշխանն, որ Ռուսիոյ հաճելի է այնչափ, Զարին Կառավարութեան հետ խօսք մէկ ըրած է Սերպիոյ գահուն վրայ բարձրանալու համար, թերեւս իբր փոխարինութիւն ի Ջէդինէ թողլով Քարաճորճեւիչ Իշխանն որպէս Գարատաղի Իշխան։—Բայց եթէ Վիէննայի մէջ այսպէս կը կարծուի, Պերլինի մէջ կը պատմուի եղեր, ըստ Թայմզի Պերլինեան Թղթակցութեան, թէ Սեւ Լերան Իշխանը, Ռուսիոյ մայրաքաղաքէն Գերմանիոյ մայրաքաղաքը երթալու համար ըրած երկար ուղեւորութեան միջոցին, կը կարդար չէ թէ գաղտնի դաշնագրաց ծրագրեր, այլ դեղին ծածկոյթով ֆրանսական նոր վէպ մը։ «Տեղի չկայ երկբայելու թէ, եւրոպական գլխաւոր կեդրոնները շրջելով Նիքիդա Իշխանին էական նպատակն է՝ իւր մտաց մէջ մթերել այն գործնական գաղափարներ, որոց շնորհիւ միայն կրնայ զարգացնել իւր յոյժ յետադէմ երկրին նիւթական վիճակը։»

—ՄԱՃԱՌ Կառավարութիւնը, չէզոքութիւն պահելու համար, արգիլեց Հունգարիոյ մէջ մաճառ լեգէոնի մը զինուորագրութիւնը Սերպիոյ ի նպաստ։ Գիտեն ընթերցողք թէ ի Սերպիա բնակեալ Մաճառք այսպիսի ձեռնարկ մը սկսած էին։ Մաճառ լրագիրք հրաւէրներ հրատարակեցին՝ 1,000 Մաճառաց զինուորագրութեան և առ այս հարկ եղած ծախուց հայթայթման համար 70,000 ֆիորին արդէն ստորագրուած էր։ Բէշդայի Կառավարութեան յայտարարութեան համեմատ, Մաճառ լեգէոնը կրնայ կազմուիլ, բայց ո՛չ Հունգարիոյ հողին վրայ։ Չէ մոռցուած թէ Թուրքօ-սերպ պատերազմին ատեն, մի քանի տարիներ յառաջ, Եւրոպիոյ ամենէն թրքասէր ցեղը, Մաճառք, ո՛ր աստիճան ատելութիւն կը ցուցնէին Սերպերուն դէմ։ Մաճառաց ազգային համակրանքն ո՛րչափ շուտ փոփոխում մը կրած պէտք է լինին՝ անփառունակ և անարդար դատի մը մէջ մարդով և դրամով օգնելու համար այս մի և նոյն Սերպերու։ —400 Մաճառք արդէն զինուոր գրուած են Լէգէոնին համար, յորս կան նաեւ ազնուական գերդաստանաց անդամք։

—ԱՒՍՏՐԻԱԿԱՆ շոգենաւեր պուլկար զօրք և ռազմամթերք կը փոխադրեն Լոմ-Փալանքայէ ի Վիտին, որ պաշտպանութեան վիճակի մէջ կը դրուի, քանզի որոշ կը հաշուի թէ նոր պատերազմի մէջ եւս Սերպերուն երկու գլխաւոր նպատակակէտերը պիտի լինին Սոֆիա և Վիտին։

—ՊՈՒԼԿԱՐ պահեստիք, 18էն 40 տարու, վերակած են խումբ խումբ դիմել դրօշի տակ։

—ՀԷԼԼԷՆ կառավարութիւնը միջոցներ ձեռք կ'առնու բանակին հրետանիներն և հեծելազօրքն ստուարացնելու համար։

—ՓՈԽԱՌՈՒԹԻՒՆՆ, զոր այս օրերս կնքեց Յունաստան, (35,000,000ֆր.) կը ցուցնէ երկրին ելմտական վիճակին խորին անձկութիւնը. զի 100 ֆրանքի անուանական արժէքին վրայ, 52 ֆր. կը հանուին փոխառութեան արժեթուղթք։

—ՉՈՐՍ ՀԱՐԻՒՐ ՀԱԶԱՐ ռուպլիի փոխառութիւն մը յաջողեր է կնքել Գարատաղի Իշխանն ի Բեդերսպուրկ, «Իշխանապետութեան մէջ հանրօգուտ շինութեանց ձեռնարկելու համար»։

—ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ԻՇԽԱՆԻՆ յԱրեւ. Ռումէլի վերադարձը շատ ստիպողական համարուեր է, հակազդելու համար ռուսական մեքենայութեանց դէմ, որոց նպատակն է Ռումէլիի ժողովուրդը գրգռել և գժգոհացնել Թուրքօ-պուլկար Պայմանագրէն։

—ԶԱՐԸ նամակ չէ գրեր Ալեքսանդր Իշխանին, որպէս եւրոպական լրագիրք փութացեր էին ծանուցանել անցեալներն։ Հաշտութեան խօսք չկայ դեռ Զարին և Իշխանին միջեւ։

—ՖՈՆ ՏԷՐ ԿՈԼՑ ՓԱՇԱ, գերմանացի զօրավարն որ Թուրքիոյ ծառայութեան մէջ է, Յունաստանի դէմ պատերազմի յատակագիծ մը պատրաստեր է։ Յունաստանի կողմէ առաջին գրգռութեան վրայ, Կօլց փաշա կ'առաջարկէ Աթէնքի վրայ քալել 100,000 զօրքով։

— ՌՈՒՍԻԱ կը բանակցի եղեր Ռումանիոյ հետ, որպէս զի, առաջիկայ գարնան, եթէ հարկ լինի որ ռուս բանակներ մտնեն ի Պուլկարիա, ասոնք կարենան ազատապէս անցնիլ Ռումանիոյ հողէն։ Օտեսայի մէջ գարնանային պատերազմ մը յոյժ հաւանական կը նկատուի, կ'ըսէ Տէյլի Նիւզի Թղթակիցը։

— Բ. ԴՈՒՌԸ Կ. Պոլսոյ սերպ դեսպան Պ. Կրուիչէ բացատրութիւն պահանջեր է Սերպիոյ սպառազինութեանց շարունակման վրայ։ Պ. Կրուիչ պատասխաներ է թէ, խաղաղութիւնը կնքուած չլինելով, Սերպիա ուրիշ կերպ չէր կրնար վարուիլ, և յայտարարեր է թէ սերպ զօրաց համախմբման կէտերն առաջուան կէտերն են միշտ։ Բ. Դուռն, այս բացատրութեամբք գոհ չլինելով, կը խորհի ազդու ձեռնարկ մ'ընել ի Պուքրէշ, բանակցութիւններն արագացնելու և հետեւապէս զինաթափութիւնը փութացնելու համար. զի Ալեքսանդր Իշխանն իմացուցած է Բ. Դրան թէ Սերպիոյ սպառազինութեանց առջեւ ինք եւս կը պարտաւորի համանման միջոցներու դիմել։

—ՊԱՏԵՐԱԶՄԷ ետ կեցնելու համար զՅունաստան, Անգլիա նոր խրատներ կարդացեր է այն յամառ մարդուն որ կը գտնուի ի գլուխ հելլէն Նախարարութեան։ Գերմանիա կրկներ է իւր անգլօ-աւստրօ ազգականին խօսքերը։ Բայց անուղղայ Սլաւը, Ռուսիա, որոշեր է «Հելլենական շահերը պաշտպանել»։ Տարաբերեալ այս հակառակ խորհրդոց մէջ, Եօրկի Թագաւորին կառավարութիւնը միտքը դրեր է վերջէն ի վար սպառազինուած կենալ, մինչեւ որ իւր «պահանջմունք» լսուին։ — Այս խիստ շահեկան բաները կ'իմանանք Հաւասի «անուղիղ» կամ «անուղղակի» հեռագրէ մը, զոր կը հրատարակէ երեկի Մէսէնճէր։

—ՀՕՐՎԱԴՈՎԻԶ զօրավարին հրամանաց ներքեւ կան այժմ ընդ ամենն 50,000 զօրք, առանց ի հաշիւ առնլու պահեստներն, որք փետր ի դէպ վերջը դրօշի ներքեւ կոչուան։ Կառավարութիւնն երկու միլիոն ֆր. արտասովոր տուրք մը դրաւ, նոր երիվարներ գնելու բանակին համար։

—ՆԻՔԻԴԱ ԻՇԽԱՆԻՆ շարժմանց վրայ, երեկի Սուրհանդակաւ առնուած վերջին հեռագիրք հետեւեալք են․

Պերլին, 18 փետր.—Գարատաղի Իշխանն այցելութիւն տուաւ Ռուսիոյ դեսպանին, և Գահաժառանգ Կայսրորդւոյն հետ ճաշեց։ Լրագրապետի մը հետ խօսակցելով, կատարեալ վստահութիւն յայտնեց խաղաղութեան պահպանման, և Պուքրէշի բանակցութեանց յաջող ելից։ Չի ժխտեց թէ Թուրքօ-պուլկար Պայմանագրին ինչ ինչ կէտերուն Ռուսիա կը հակառակի. բայց տարակոյս չունի թէ այս դժուարութիւնք պիտի հարթուին խաղաղ բանակցութեամբք։ Իւր ի Բեդերսպուրկ երթալուն տրուած կասկածալից մեկնութիւնք անհիմն են եղեր։

Պերլին, 18 փետր.—Գարատաղի Իշխանն այցելութիւն տուաւ Պիսմարք Իշխանին։

Վիէննա, 19 փետր.—Գարատաղի Իշխանն այս երեկոյ այցելութեան գնաց Քալնոքի Կոմսին, որուն հետ կէս ժամ խօսակցեցաւ։

Վիէննա, 20 փետր.—Գարատաղի Իշխանն այս երեկոյ ընդունեց Քալնոքի Կոմսին և Ռուսիոյ դեսպան Լօպանօֆ Իշխանին այցելութիւններն, և երկարօրէն խօսեցաւ անոնց հետ։

ԱՆԳԼԻԱ

«ԴԱՏԱՐԿ ՍՏԱՄՈՔՍ ՄԸ՝ ՉԻ ՏՐԱՄԱԲԱՆԵՐ»

ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ, բաւական վարանելէ յետոյ, որոշեց Ոստիկանութեան դատարանի մը՝ առջեւ քաշել Ընկերվարական պարագլուխներն, որք Լոնտոնի խռովութիւններն յարուցանելու գրգռեր էին պարապ գործաւորները։ Պարոնայք Ջամբիըն, Ուիլիամս, Հայնտմէն և Պըրնս հետեւապէս անցեալ չորեքշաբթի ներկայացան Դատաւոր Պ. Ինկէմի առջեւ։ Վերջին երկուքը փաստաբան չէին կրցած բերել։ Կառավարութիւնն երկու փաստաբան և երկու իրաւագէտ խորհրդական կարգած էր դատը վարելու համար։ Պ. Ուիլիամսի փաստաբանը դատաստանին յետաձգումը խնդրեց, պաշտպանութիւնը պատրաստելու ժամանակ ունեցած չլինելով։ Դատաւորը մերժեց յետաձգումը, բայց ըսաւ թէ Կառավարութեան ամբաստանութիւնք և վկայութիւնք լսուելէ յետոյ, հակառակ փաստ հայթայթելու միջոց պիտի տայ ամբաստանելոց։ Կառավարական փաստաբան Պ. Բօյանտ ամբաստանելոց գրգռիչ ճառերուն քանի մը հատուածները կարդաց լրագրերէն, որք ծանօթ են Արեւելքի ընթերցողաց։ Ի վկայութիւն կոչեց Թայմզի, Տէյլի Թէլէկրաֆի և այլ գլխաւոր լրագրաց տեղեկաբերներն, որք սղագրութեամբ արձանագրեր էին ընկերվարական պարագլխոց ճառերը։ Թայմզին տեղեկաբերն, օրինական երդումն ընելէ և տեսածներն ու արձանագրածները պատմելէ յետոյ, յարեց թէ լսած էր բայց չէր գրած սա խօսք եւս. «Պէտք է որ հաց տան մեզ, ապա թէ ո՛չ մեզ կապար կուտանք իրենց»։ Տէյլ Թէլէկրաֆին տեղեկաբերներն ալ յայտարարեցին երդմամբ թէ ներկայ էին երբ Պ. Պըրնս ըսաւ՝ «Առաջիկայ անգամուն երբ նորէն գումարինք ասոր, պէտք է երթանք կողոպտել հացագործաց խանութներն։ Հերի՛ք այսչափ խօսք։ Գո՛րծ պէտք է։» Բայց այս տեղեկաբերք ընկերվարական ատենաբաններուն նպաստաւոր խօսքերըն ալ հաղորդեցին դատարանին։ Օրինակի համար. Պ. Ջամբիըն ըսած էր ամբոխին. «Չէք կրնար կռուիլ զօրաց կամ ոստիկանութեան դէմ», և Պ. Ուիլիամս ամեն ջանք ըրած էր թող չտալու համար որ ամբոխը քարեր արձակէր և յայտարարած էր թէ անօթի և անկազմ մարդոց խմբի մը գլուխը չպիտի անցնի՝ կանոնաւոր զօրաց դէմ ի մարտ մղելու համար զանոնք։ Նաեւ Պ. Հայնտմէն յայտարարած էր թէ պատուհան քարկոծողները գործաւորաց թշնամիներէն վարձեալ գործակալներ են։ Դատարանը վկաները լսելէ յետոյ, դատին շարունակութիւնն յետաձգեց առաջիկայ չորեքշաբթի աւուր։

Ամբաստանեալներն ազատ թողուեցան 100ական ոսկւոյ երաշխաւորութեամբք, զորս անմիջապէս վճարեցին ներկայ մի քանի հարուստ անձինք, անդամք Խորհրդարանի։

Նորագոյն ծանօթութիւնք կը ցուցնեն թէ Լոնտոնի խռովութիւնք այնչափ ծանր հետեւանքներ չպիտի ունենային, եթէ ոստիկանութիւնն և ներքին գործոց նախարարութիւնն (որոյ հրամանաց ներքեւ է ոստիկանութիւնն) յանկարծակիի չեկած և վարանման մէջ մնացած չլինէին։ Պ. Չիլտըրս, նոր Նախարարն ներքին գործոց, բոլորովին անվարժ և անփորձ գտնուելով այս պաշտաման որ ոստիկանական և օրինական յատուկ ծանօթութիւններ կը պահանջէ, կարող չէ եղած փութով և ազդուապէս գործելու։

ԼՈՐՏ ՔԱՂԱՔԱՊԵՏԸ ցարդ 50,000, անգլ. ոսկիէն աւելի հանգանակեց Լոնտոնի պարապ գործաւորաց ի նպաստ։ Սոցա թիւը կը հաշուի 60,000, որք իրենց ընտանեօք կ'ընեն 200,0000 հոգի։ Դիւանաներէն վերջին տասը տարուոյ միջոցին ի Լոնտոն գաղթող գործաւորաց կամ մշակաց թիւն է 107,748 հոգի։ Այս գաղթականութիւն չի նուազիր։ Ամերիկայէն, Աւստրալիայէն և Հնդկաստանէն աւելի աժան արմտիք բերուելով յԱնգլիա, շատ հողատերք ո՛չ եւս շահ կ'ընեն հողագործութենէ, և հետեւապէս իրենց արտերը մարգագետնի կը վերածեն, ճամբելով իրենց մշակներն, որք Լոնտոն կը դիմեն ուրիշ գործ գտնելու համար։ Այս շարժում և գործարաններուն, այսինքն ընդհանուր արհեստագործութեան կրած տագնապը պատճառ են այնչափ բազմաթիւ պարապ գործաւորաց կուտակման ի Լոնտոն։ — Լորտ Քաղաքապետին հանգանակած գումարներն հետզհետէ կը բաժնուին թշուառ գործաւորաց, տեղային մարմնոց ձեռամբ։

ՎԻԿԴՈՐԻԱ Թագուհին 500 ոսկի և Վալէսի Իշխանն 250 ոսկի տուին ի նպաստ Լոնտոնի պարապ գործաւորաց։

ԽՌՈՎՈՒԹԻՒՆՔ կը շարունակին գաւառաց պարապ գործաւորներուն մէջ։ Անցեալ երկուշաբթի, 8,000 գործաւորք, որոց կէսն ընկերվարական, համախմբեցան ի Պիրմինկէմ։ Ի սկզբան, ամեն ինչ բարեկարգ էր։ Բայց երբ գրգռիչ ատենաբան մը խօսիլ սկսաւ, ամբոխը մեծ աղմուկով մը Թողուց Ֆրինկ և Պիրմինկէմի գլխաւոր շուկայն վազեց։ Բայց ոստիկանութիւնը կազմ և պատրաստ էր, նեցուկ ունենալով կանոնաւոր զօրք։ Թէեւ քիչ մը ապակիներ կոտրեցան և ուտելիք կողոպտեցան, բայց բարեկարգութիւնը շուտով վերահաստատեցաւ։ Նմանօրինակ տեսարանք ուրիշ գաւառային կեդրոններու մէջ ալ կրկնեցան։ Ի Լիճէսդըր, ուր 4,000 կօշկակարք գործադուլ ըրած են, կռիւներ ծագեցան ի մէջ աշխատող և չաշխատող գործաւորաց. բայց շուտով զսպուեցան։ Ոստիկանութեան և կանոնաւոր զօրաց վաշտերու ներկայութեան հակառակ այսպիսի անկարգութեանց դիմել արդարեւ անխոհեմութիւն էր գործաւորաց կողմէ։ Բայց աւելի քան երբեք ճշմարիտ է ծանօթ առածը թէ «Դատարկ ստամոքս մը չի տրամաբաներ»։

—)(38)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԺԻՒԼ ՎԷՐՆ

ՄԱԹԻԱՍ ՍԱՆՏՈՐՖ

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

Գ.

ՏՈՔԹՈՐ ԱՆԹԷՔԻՐԹ

Այսպէս էր այն զբօսանաւ, զոր կրնար ամեն ոք այժմ սխրացմամբ տեսնել Կրավոզայի նաւահանգստին մէջ։ Բէզքաթ և Մաթիֆու, որք հետեւեալ օրն անդ պիտի երթային տեսնել զտոքթոր Անթէքիրթ, նաւահանգստին նաւազներէն ոչ նուազ հետաքրքրութեամբ, բայց քիչ մ'աւելի սըրտայլցութեամբ կը դիտէին զայն։ Իբրեւ Բրովանսի ծովեզերաց բնակիչ, յոյժ զգայուն էին ծովային իրաց։ Բէզքաթ մանաւանդ, որ իբր իրագէտ կրնար գնահատել զայդ նաւաշինական հրաշալիք։

Նոյն միջոցին, նաւուն խարսխելէն յետոյ պէտք եղած ամեն գործողութիւնք աւարտած էին Սավարէնայի մէջ. առագաստք կապուած էին իրենց առագաստակալաց վրայ, պարանք և կազմածք իրենց տեղը դրուած և խնամով յարդարուած, խելքին կողմի վրանը կանգնած էին։ Նաւահանգստին մէկ անկիւնը խարսխած լինելով, կը հասկցուէր որ բաւական երկար ժամանակ հոն կենալու միտք ունէր։

Երեկոյին, տոքթոր Անթէքիրթ պարզ ճեմ մ'ըրաւ Կրավոզայի շրջակաները։ Մինչ Սիլաս Թորոնթալ իւր դստեր հետ Ռակուզա կը վերադառնար իւր կառքով, և վերը յիշուած երիտասարդն ալ անոնց ետեւէն կ'երթար քալելով՝ առանց տօնին վերջանալուն սպասելու, որ յոյժ տաքցած էր նոյն միջոցին, տոքթոր Անթէքիրթ նաւահանգիստն աչքէ կ'անցունէր։ Ինչպէս արդէն ծանուցինք, դալմաթեան ծովեզերաց լաւագոյն նաւահանգիստներէն մին էր, և նոյն միջոցին բազմաթիւ նաւեր կը գտնուէին անդ այլ և այլ ազգէ։ Քաղաքէն դուրս ելնելէն յետոյ Օմպլա Ֆիումէրայի ծովախորշին եզերքը պտրտեցաւ, որ տասներկու փարսախ խորութիւն ունի մինչեւ Օմպլա գետին բերանն։ Այս գետակ բաւական խոր լինելով, մինչեւ իսկ մեծամեծ նաւեր կրնան անոր մէջէն վեր ելնել գրեթէ մինչեւ Վլասթիմա լերանց ստորոտը։

Ժամ իննին միջոցները նաւահանգստին քարափը վերադառնալով, Հնդկաստանի ծովերէն եկող Լոյտի մեծ շոգենաւի մը ներս մտնելուն ներկայ գտնուեցաւ։ Յետոյ զբօսանաւը գնաց և իւր սենեակն իջաւ, որ երկու լամբարով լուսաւորուած էր, և անդ առանձնացաւ մինչեւ հետեւեալ առաւօտ։

Այսպէս էր իւր սովորութիւն, և Սավարէնայի նաւապետին, որ քառասնամեայ նաւազ մ'էր, Նարսոս անուն, պատուէր տրուած էր բնաւ անհանգիստ չընել տոքթորն իւր առանձնութեան ժամերուն մէջ։

Պէտք է ըսել թէ, ինչպէս որ հասարակութիւնը բնաւ ծանօթութիւն չունէր այդ անձին անցեալոյն, նոյնպէս և նաւուն սպաներն ու պաշտօնեայները չունէին։ Բայց և այնպէս հոգւով մարմնով անձնուէր էին նմա։ Տոքթոր Անթէքիրթ յոյժ խիստ էր կարգապահական ամենափոքր զեղծմանց դէմ, բայց և միանգամայն յոյժ բարեխիղճ էր. խնամք և դրամ չէր խնայեր բնաւ։ Այս պատճառաւ չկար նաւաստի մը որ Սավարէնայի մէջ ծառայելու չփափաքէր։ Ոչ ոք կշտամբուած, ոչ ոք պատժուած, ոչ ոք վտարուած էր։ Կարծես թէ միեւնոյն ընտանեաց անդամք էին երկկայմին պաշտօնեաներն ու նաւաստիները։

Տոքթորին վերադարձէն յետոյ, ամեն պատրաստութիւնք եղան գիշերուան համար։ Գլխուն ու խելքին լապտերներն իրենց տեղը դրուեցան, պահնորդք ալ իրենց կայանին, և կատարեալ լռութիւն տիրեց նաւուն մէջ։

Տոքթոր Անթէքիրթ լայն բազմոցի մը վրայ նստած էր իւր սենեկին անկիւնը։ Սեղանի մը վրայ քանի մը լրագիրք կային, զորս իւր ծառայն գնած էր Կրավոզայի մէջ։ Տոքթորն հարեւանցի աչքէ անցուց զանոնք, առաւել խառն լուրերը կարդալով քան թէ խմբագրական յօդուածները, մասնաւորապէս մտնող ելնող նաւերն և դալմաթեան ափերուն [illegible] ու երթեւեկութիւններն իմանալ ուզելով։ Յետոյ մէկ կողմ նետեց լրագիրները։ Տեսակ մը քնափական թմրութիւն կը տիրէր վրան։ Եւ ժամը տասն-մէկին միջոցներն անկողին մտաւ առանց իսկ իւր սենեկապան ծառային օգնութեան, բայց երկար ժամանակ քունը չտարաւ։

Եթէ մէկը կարենար կարդալ զայն մտածութիւն որ մասնաւորապէս կը սպառէր զայն, պիտի զարմանար տեսնելով որ սա հարցման մէջ կը բովանդակէր․

«Ո՞վ էր այն երիտասարդն՝ որ կ'ողջունէր զՍիլաս Թորոնթալ Կրավոզայի ծովափանց վրայ։»

Հետեւեալ առաւօտ, ժամ ութին միջոցները, տոքթոր Անթէքիրթ նաւուն վերնայարկն ելաւ։ Օրն յոյժ գեղեցիկ լինել կը խոստանար։ Արեգակն արդէն կը վառէր լերանց կատարներն, որք նաւահանգստին ետեւէն բարձրացած էին։ Ստուերն արդէն կը քաշուէր նաւահանգստին մէջ, ջրոց մակերեւոյթին վրայէ սահելով։ Շատ չանցած՝ Սավարէնա բովանդակապէս լուսաւորուեցաւ։

Նարսոս նաւապետ տոքթորին քով գնաց անոր հրամաններն առնելու, զորս քանի մը բառով տուաւ, նախապէս բարի օր ըղձալով նաւապետին։

Քանի մը վայրկեան յետոյ՝ մակոյկ մը մեկնեցաւ նաւէն չորս նաւազով և մէկ մակուկավարով, և դէպ քարափն ուղղուեցաւ, ուր պիտի սպասէին Բէզքաթ և Մաթիֆու, ինչպէս որ որոշուած էր։

Նոքա ալ պատրաստ էին քարափին վրայ։ Իրենց արուեստին վերաբերեալ համազգեստները թողլով, սովորական զգեստ հագած էին, մաշած, բայց մաքուր։ Զուարթ դէմք մ'ունէին, վասն զի ո՛չ միայն ընթրած էին առջի իրիկունն, այլ և նախաճաշ ըրած էին նոյն առաւօտ։ Ճշմարիտ խենդութիւն, զոր քառասուն-երկու ֆիորինի արտասովոր հասոյթ մը միայն կրնար մեկնել։ Բայց չը կարծուի թէ ամբողջապէս մսխած էին զայդ հասոյթ։ Ո՛չ. Բէզքաթ խոհական, զգաստ և նախատես էր, առ նուազն տասն աւուր ապրուստ ունէին։

Սավարէնայի մակոյկը քարափին մօտեցաւ։ Մակուկավարն ոտքի վրայ ելնելով, գդակն ի ձեռին, փութաց ըսել Բէզքաթի և Մաթիֆուի թէ մակոյկը պարոններուն հրամանին ներքեւ էր։

—Պարոններո՛ւն, գոչեց Բէզքաթ։ Ո՞ր պարոններուն։

—Ձեր, պատասխանեց մակուկավարը, տոքթոր Անթէքիրթ ձեզ կ'սպասէ իւր նաւուն մէջ։

—Լա՛ւ, աւասիկ այժմէն պարոններ եղանք, ըսաւ Բէզքաթ։

Մաթիֆու, աչերը խոշոր բացած, իւր փեղոյրը կ'երերցնէր շուարեալ դէմքով։

—Եթէ կ'ուզէք, պարոննե՛ր, ըսաւ մակուկավարը։

—Բայց կ'ուզենք... կ'ուզենք, պատասխանեց Բէզքաթ սիրալիր դէմքով։

Եւ իսկոյն մակոյկը մտնելով՝ երկու բարեկամք նստան կարմիր վերջաւորով սեւ գորգին վրայ, որով ծածկեալ էր նստարանն։ Իսկ մակուկավարն անոնց ետին կեցաւ։

Հարկ չէ ըսել թէ հսկային ծանրութեան տակ մակոյկն իւր ծփական գիծէն չորս-հինգ մատնաչափ վար իջաւ ծովուն մէջ։ Մինչեւ իսկ պէտք եղաւ գորգին ծայրերը վեր առնուլ որպէս զի չթրջէին ջուրէն։

Մակուկավարը սուլեց, չորս թիաձիգները միահաղոյն մղեցան, և մակոյկն արագընթաց ճամբայ ելաւ դէպի Սավարէնա։

Կրնանք խոստովանիլ, որովհետեւ ճշմարիտ է, թէ երկու խեղճերը բաւական յուզեալ էին, չըսենք ամօթահար։ Այսչափ պատիւ անսովորներու․ Մաթիֆու չէր համարձակեր շարժիլ. Բէզքաթ ալ, թէեւ քիչ մը շփոթած, չէր կրնար ծածկել զիւր քաղցր ժպիտ, որով կ'ոգեւորէր իւր ուշիմ և համակրելի դէմք։

Մակոյկն երկկայմին ետին անցաւ, և աջակողման սանդուղին մօտեցաւ, որ պատուաւոր կողմն էր։ Երկու բարեկամք սանդուղէն վեր ելան նաւուն տախտակամածն, և անմիջապէս՝ տոքթոր Անթէքիրթի առջեւ տարուեցան, որ յետակողմը կեցած կ'սպասէր։

Բարեկամական ողջոյնէ մ'զկնի, տակաւին քանի մը պաշտօնական արարողութիւնք և ձեւակերպութիւնք կատարեցան մինչեւ որ Բէզքաթ և Մաթիֆու յանձն առին նստիլ։ Բայց վերջապէս նստան։

Տոքթորը քանի մը վայրկեան անոնց նայեցաւ՝ առանց խօսելու։ Իւր պայծառին ու գեղեցիկ դէմքն ակնածութիւն կ'ազդէր անոնց, սակայն կարելի չէր սխալիլ. եթէ ժպիտը շրթունքներուն վրայ չէր, սրտին մէջ էր։

—Բարեկա՛մք, ըսաւ, երէկ մեծ վտանգէ մ'ազատեցիք իմ մարդիկս ու զիս։ Ուզեցի անգամ մ'ալ շնորհակալութիւնս յայտնել ձեզ, և ահա ասոր համար է որ ձեզ նաւս հրաւիրեցի։

(Շարունակելի)

ՖՐԱՆՍԱ

ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԷՍ մը տեղի պիտի ունենա՞յ ի Բարիզ 1889ին, 1789ի Մեծ Յեղափոխութեան հարիւրամեակին առթիւ։ Երեկի հեռագիր մը այս նկատմամբ նորագոյն լուրը կը հաղորդէր մեզ, ծանուցանելով թէ կառավարութիւնն անփոփոխ կը պահէ իր խորհուրդ՝ 1889ին Համաշխարհային Արուեստահանդէս մը կազմակերպելու մասին։ Իրողութիւնն այն է թէ վերջին օրերս կասկածելի համարուած էր խորհրդոյն յաջողութիւնն, և տակաւին զերծ չէ կասկածէ ։ Աւստրիա չուզեր մասնակցիլ, արհեստագործութեան եւ վաճառականութեան արդի անկեալ վիճակը պատճառ բերելով։ Գերմանիա այսօր նոյնչափ բարեկամական յարաբերութիւններ չունի Ֆրանսայի հետ որչափ ունէր Պ. Ժ. Ֆէրրիի նախարարութեան օրով, երբ Հօհէնլօհէ Իշխանը Բարիզի դեսպան էր։ Գերմանիա եւս կը դժկամակի մասնակցիլ Բարիզեան Արուեստահանդէսին։ Ռուսիա, քաղաքական օճրագործաց (յորս կան Ռուսեր ալ) ի Ֆրանսա շնորհուած ներումները տեսնելով, վշտացած է Բարիզի Կառավարութեան դէմ, և շատ չի յօժարիր՝ Արուեստահանդիսին մասնակցելով՝ բարեկամութեան ցոյց մ'ընել։ Բաց աստի, քանի որ 1889ի Արուեստահանդէսը պիտի լինի ի պատիւ Ֆրանսական Մեծ Յեղափոխութեան, այս Միապետութիւնք սկզբամբ և զգացմամբ կը դժկամակին մասնակցիլ այնպիսի ցոյցի մը։ Հարիւր տարիներ անցած են ընկերային և քաղաքական այն մեծ դէպքէն ի վեր ։ Յեղափոխութեան սկզբունքներն եւրոպական ժողովրդոց եւ կառավարութեանց կողմէ մեծ մասամբ ընդունուած են արդէն ։ Բայց տակաւին Գերմանիա և Ռուսիա, Եւրոպիոյ ցամաքային երկու մեծագոյն Տէրութիւնք, իբրեւ Կառավարութիւն հակառակ են Յեղափոխութեան մուծած սկզբանց և մինչեւ իսկ Յեղափոխութեան անուան ։ Եթէ ասոնք մինչեւ վերջը պնդեն թէ չպիտի մասնակցին, Բարիզի Արուեստահանդէսը կը լինի լոկ Ազգային Պատմական Արուեստահանդէս մը, յորում հարիւր տարիէ հետէ ֆրանսական արհեստագործութեան ու ճարտարութեան բրած յառաջդիմութիւնք մէկ ակնարկով պիտի երեւին ։ Բայց քանի որ Բարիզի կառավարութիւնն որոշեր է Համաշխարհային Արուեստահանդիսի խորհուրդն անփոփոխ պահել, կ'երեւի թէ վտանգ է որ միւս Տէրութիւնք ի վերջոյ պիտի մասնակցին անոր, և այսպէս, ո՛չ միայն պատմական և գերազանցապէս ազգային, այլ նաեւ միջազգային ցոյց մը պիտի կրնայ լինել 1889ի Արուեստահանդէսը։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԲԱՑՈՒՄՆ
ՀԱՅ ՎԱՐԺԱՐԱՆԱՑ ԿԱՒԿԱՍԻՈՅ

ՏՈՆՏՈՒՔՈՖ–ՔՈՐՍԱՔՈՖ ԻՇԽԱՆԻՆ
ԳԻՐԸ ԱՌ ՎԵՀ. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍՆ

Կաւկասիոյ հայ վարժարանաց վերաբացման լուրը, զոր տասն օր առաջ բարեբախտութիւն ունեցանք աւետելու, հաստատութիւն գտած է ։ Երեկի Սուրհանդակաւ մեր Տփղիսի Թղթակցէն ստացանք նամակ մը, որ սա տողերով կը սկսէր ․

«Ուսումնարանների բացումն հեռագրից «իմացած և իմ նամակից տեղեկացած կը «լինիք ։ Ժողովրդեան տրամադրութիւնը «լաւ է ։»

Մեք ստուգիւ ո՛չ հեռագիր տեսած ենք ո՛չ ալ մեր Թղթակցին ակնարկած նամակն ստացած ենք ։ Տեղի չունինք կասկածելու թէ բան մը վար դրուած լինի հեռագրական և թղթատարական պաշտօնատանց մէջ, աստ կամ ի Կաւկասիա ։ Բայց ո՛և է արկածով մը, նամակը մեր ձեռքը չէ հասած, և ո՛չ Գործակալութեանց, ո՛չ ալ մասնաւոր հեռագիր տեսած ենք այս մեծ լուրն աւետող ։ Այնու հանդերձ, Կաւկասիոյ վարժարանաց բացուած լինելն անտարակուսելի է։ Ըստ մեր մասնաւոր տեղեկութեանց, Կաւկասիոյ Կուսակալ Բարձր. Տօնտուքոֆ–Քորսաքոֆ Իշխանն յատուկ պաշտօնագրով մը աւետեր է զայս առ Վեհ. Կաթողիկոսն Ամենայն Հայոց ։ Ն. Բարձրութիւն իւր գրով յայտներ է կայսերական Կառավարութեան հոգածութիւնն իւր հայ հպատակաց դաստիարակութեան համար, յարելով թէ Կառավարութիւնը կը փափաքի որ հայ վարժարանաց թիւը բազմանայ, և նորանոր բարձրագոյն վարժարաններով օժտուին Կաւկասիոյ Հայերը ։ Բացուած վարժարանաց թիւն է 440 ։ Եւ որովհետեւ բոլոր փակեալ վարժարանք մի և նոյն օրը բացուեր են, կ'երեւի թէ փակեալ վարժարանաց թիւն ալ 440 էր ։

Այս կարեւոր եղելութեանց վրայ ո՛և է խորհրդածութիւն ընելէ առաջ, կը սպասենք նորանոր մանրամասնութեանց ։

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն այս կիւրակէ օր Կայս. Պալատն երթալով տեսակցեցաւ Վեհ. Սուլթանի առաջին Սենեկապետ Վսեմ. Օսման պէյի և քանի մը բարձրաստիճան անձանց հետ ։

Ն. Սրբազնութիւն երէկ առաւօտ այցելութիւն տուաւ Բարձր. Շէյխ–իւլ–Իսլամ էֆէնտիին։

ՄԱՀՏԵՍԻ ՍԵՐՈՎԲԷ ԷՖԷՆՏԻ
ԿԻՒԼՊԷՆԿԵԱՆ

Մեծաւ տխրութեամբ կը ծանուցանենք թէ Կիւլպէնկեան բարեհամբաւ Գերդաստանին պետ Սերովբէ էֆէնտի երէկ իրիկուն Գատը գիւղի վերջին շոգենաւուն մէջ յանկարծամահ եղաւ ։

Կ'երեւի թէ սրտի հիւանդութիւն ունէր ։ Շատ կ'աճապարէ վերջին շոգենաւուն հասնելու համար ։ Շոգենաւը մտնելով, Ունճեան Արիկ էֆէնտիի և Գատը գիւղ բնակող այլ հայազգի երեւելի վաճառականներու քովը կը բազմի, և խօսակցութեան կը սկսի, գանգատելով թէ շատ յոգնած է։ Այս միջոցիս, Սերովբէ էֆէնտի գլուխը կը յենու Արիկ էֆէնտիի թեւին վրայ։ Անմիջապէս կը տեսնուի թէ հոգեվարքի տագնապին մէջ է։ Թէեւ եւրոպացի բժիշկ մը որ կը գտնուէր շոգենաւուն մէջ՝ ամեն անմիջական դարմաններ կը տանի, բայց Գատը գիւղ չհասած, Սերովբէ էֆէնտի հոգին կ'աւանդէ ։

Շոգենաւը Գատը գիւղ հասնելուն պէս, յուսալով տակաւին օգնութիւն մը գտնել, մարմինը կը փոխադրուի մօտակայ դեղարան մը, ուր հինգ վեց բժիշկներ վերստին կը քննեն, և դարմաններ կը տանին։ Բայց տխուր ճշմարտութիւնը կը հաստատուի թէ Կիւլպէնկեան Սերովբէ էֆէնտի ո՛չ եւս է ։

Մարմինը նոյն երեկոյ գիւղին եկեղեցին փոխադրեցաւ ընդ հսկողութեամբ բժշկաց, որք կարծելով թէ մարած է՝ վերակենդանութեան յուսով բժշկական ամեն հնարքներ ի գործ դրին, բայց ի զուր ։

Յուղարկաւորութիւնք վաղը տեղի պիտի ունենայ ։ Ժամ 4 ½ին յատուկ շոգենաւ մը, մարմինը Գատըգիւղէն Պոլիս պիտի փոխադրէ, և Սիրքէճիէն կառախմբով մը Եէտի–Գուլէի Ազգ. Հիւանդանոցը պիտի փոխադրուի, ուր պիտի ամփոփուի հանգուցելոյն մարմինը ։

ԿԻՒԼՊԷՆԿԵԱՆ ՍԵՐՈՎԲԷ էֆէնտի (Զէլէպի) ծնած է 1833ին ի Թալաս (Կեսարիա) ։ 1846ին Երուսաղէմ գնաց ։ 1847ին, տակաւին 13–14 տարեկան հասակին մէջ պանդխտելով ի Կարին, առեւտրական գործոց մէջ մտաւ, յորս իւր աշխատութիւնք զարմանալի յաջողութեամբ մը պսակուելով, Փոքրուն Ասիոյ հետ ամենամեծ վաճառականութիւնն ընող Վաճառատան մը պետ եղաւ իւր մեծ գործունէութեամբ, ճարտարութեամբ, խնայութեամբք և ուղղամտութեամբ ։

Սերովբէ էֆէնտի ունէր Դ. կարգի Մէճիտիէ և Գ. կարգի Օսմանիէ պատուանշաններ ։ Անդամ էր Կ. Պոլսոյ Առեւտրական Սենեկին ։

1874ին Էնկիւրիի սովելոց Յանձնախմբին անդամ եղաւ ։ 1880ին Ատենապետ եղաւ Հայաստանի սովելոց Կեդրոնական Համբաւաւոր Յանձնաժողովոյն, որ հրաշքներ գործեց ։

1869ին անդամ նշանակուած էր Կեդր. Վարչութեան Խառն Ժողովոյն ; բայց պաշտօն չէր վարած ։ 1878էն ի վեր անդամ էր Ազգ. Հիւանդանոցի այժմեան բարեջան և արդիւնաւոր Հոգաբարձութեան, զոր երկու Վարչութիւնք երկիցս վերահաստատած են իւր պաշտաման մէջ ։ Անդամակցած է նաև Երուսաղեմի Պարտուց բարձման Յանձնաժողովոյն ։ 1873էն ց1875 Ատենապետ եղած է Գատըգիւղի Թաղ. Խորհրդոյն ․ 1870էն ց71, անդամ Իւսկիւտարի Ս. Խաչի Թաղ. Խորհրդոյն ։

Իւր Սարգիս եղբօր հետ հիմնած է Թալասի աղջկանց վարժարանն, որ միշտ ունի 100է աւելի աշակերտուհի, և 22 տարիներէ հետէ կը հոգար այս կրթական հաստատութեան ծախքերն ։ Իւր հայր արդէն հիմնած էր Թալասի արական վարժարանը ։

Սերովբէ էֆէնտի 1852ին ամուսնացած է, եւ ունի 4 մանչ և 2 աղջիկ զաւակ ։ Վաճառականութեան մէջ իւր զաւակունք իրենց հօր գովելի ընթացքին հետեւող եղած են ։

53 տարեկան հասակի մէջ Սերովբէ էֆ.ի մահը շատ յանկարծական, շատ վաղահաս հարուած մ'է հայ վաճառականութեան, որոյ ամենափայլուն գոհարն ինք էր Թերեւս, եւ ընդհանուր հայ հասարակութեան, յորում իւր ազգասիրութեամբ, բարեգործութեամբք եւ ուղղամտութեամբ եղական համբաւ մը կը վայելէր ։ Բայց իւր մահը պիտի ողբայ ո՛չ միայն Կ. Պոլիս, ո՛չ միայն իւր հայրենի գաւառ՝ Կեսարիա, այլ Փոքրուն Ասիոյ գրեթէ ամեն գաւառ․ զի ամենուրեք հարիւրաւոր անձինք բազում տարիներէ հետէ կ'ապրէին իւր ընդարձակ գործառնութեանց շնորհիւ։ Ս. Փրկչի Որբանոցը բարեգործ հայր մը կը կորուսանէ․ Ազգ. Վարչութիւնն ալ լրջմիտ և ազդեցիկ անդամ մը․ զի Սերովբէ էֆէնտի անդամ էր Քաղաքական արդի Ժողովոյն, եւ համայն Ազգն իւր ամենէն արժանաւոր և ամենէն արդիւնաւոր զաւակներէն մին կը կորուսանէ յանձին Սերովբէ էֆէնտիի Կիւլպէնկեան ։

ՀԱՄԱՐԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ ԴԻՒԱՆ
ԱԶԳ. ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԻ

Ցաւօք սրտի կ'իմանանք թէ Ազգ. Պատրիարքարանի համարակալ Հաճեան Կարապետ էֆէնտի շաբաթ գիշեր յանկարծամահ եղեր է, և յուղարկաւորութիւնն երէկ կատարուեր է, Պատրիարքարանի ծախիւք ։

Հաճեան էֆէնտի սրտի հիւանդութիւն ունէր, բայց տակաւին քանի մը օր առաջ զինք տեսնողներ բան մը չէին կասկածեր ։ Հաճեան էֆէնտի 16 տարիէ ի վեր Պատրիարքարանի Համարակալութեան պաշտօնը կը վարէր ամենայն ուղղամտութեամբ և հաւատարմութեամբ ։ Ամուրի էր, և Իւսկիւտար կը բնակէր ։

Պէտք է արդ որ Ազգ. Վարչութիւնն ամեն հոգ տանի, ամեն զոհողութիւն ընէ, ձեռնհաս Համարակալ մը գտնելու Պատրիարքարանի մէջ․ զի Համարակալութեան ճիւղին բարւոքումը կրնայ նպաստել Պատրիարքարանի ելմտական կացութեան տակաւ բարւոքման։ Համարակալութեան ճիւղին բարւոքման սկզբը ճանչուած էր Ելմտական Յանձնաժողովին քննութեամբք, որ մի քանի ամիս առաջ Պատրիարքարանի նիւթական վիճակը քննեց ։ Քաղ. Ժողովն անշուշտ հոգ պիտի տանի մասնագէտ հաշուակալի մը յանձնելու Պատրիարքարանի ներքին վարչութեան այս կարեւոր ճիւղը ։

Կրօնական Ժողովոյ շաբաթական նիստը տեղի ունեցաւ երէկ ի Ղալաթիա, ատենապետութեամբ Գեր. Խորէն Նար–պէյ Սրբազանի ։

Ժողովն զբաղեցաւ այլ և այլ ամուսնական և անհատական խնդիրներով․ ի մէջ այլոց գաւառական այցելու հովիւներու խնդիրը նկատողութեան առնլով որոշեց այդ մասին ծրագիր մը պատրաստել ։

Տփղիսէն մեզ կը հաղորդեն հետեւեալ տեղեկութիւնները ․

Վեհ. Մակար Կաթողիկոսը Ճեմարանի վերատեսուչ է նշանակել Մեսրովպ Սմբատեան սրբազանին։ Ճեմարանի մէջ անկարգութիւնք անպակաս էին, աշակերտները դժգոհում էին ուսուցիչներից․ ուսուցիչները բաւականութիւն չէին կարողանում տալ։ Տեսուչը միշտ ստիպուած էր լինում գանգատի գալ Վեհարան ։ Կաթողիկոսը փոքր ինչ խաղաղացնելու համար Ճեմարանը և Խոսրովեանի տեսչութիւնը որ և է վատ հետեւանքից զերծ պահելու համար, վերատեսուչ է նշանակում Մեսրովպ եպիսկոպոսին ։ Այդ ի հարկէ Խոսրովեանին մեծ պատիւ չէ բերում։ Գործին ծանօթ անձինք գիտէին որ տարին չպիտի կարողանայ անցկացնել։ Պ. Մանդինեան այս տարի Ճեմարան չի գնալ, որովհետեւ Ճեմարանի նիւթական դրութիւնը թոյլ չի տալիս նոր ուժեր հրաւիրել տարուայ կէսին, ուրեմն աշակերտները զոհ պիտի լինին Խոսրովեանի անընդունակութեան և վարձած վարժապետներին։

—Կաթողիկոսը ձեռք է առել մի շարք փոփոխութիւններ, միաբանների անշարժ և անգործ կենցաղավարութեան առաջն առնելու համար ։ Դորա մասին կը գրեմ մի քանի օրից յետոյ։

—Այստեղ շատ հետաքրքրվում են Պոլսի պատրիարքական հարցի մօտիկ ապագայով, մանաւանդ որ Մանկունին հասել է այդտեղ և իւր ցանկութիւնները կ'ունենայ դէպ ի Պատրիարքական գահը, ինչպէս Մշակը պարզ յայտարարեց։

—Պատրաստվում են տօնելու մեր յայտնի բանաստեղծ Գամառ–Քաթիպայի (Ռափայէլ Պատկանեանի) քսան հինգամեակը ։ Յոյս կայ որ Ռուսաստանի Հայերը համակրութեամբ կը վերաբերուին դէպ ի յարգելի բանաստեղծը, որի գրուածքով կրթուել է մեր վերջին սերունդը։ Մեր մէջ քսան հինգամեակներ տօնվում են մի քանի տարիներից սկսած ։ Միթէ Պոլսի մէջ այդ տեղի չի՞ կարող ունենալ։

Շաբաթ աւուր թուով ծանուցած էինք թէ ըստ որոշման Կրօնական Ժողովոյ գրուած էր Իզմիրի Ս. Առաջնորդին որ Ղահպալեան Յակոբ վարդապետը կոչելով բացատրութիւն պահանջէ Արեւ. Մամլոյ մէջ հրատարակուած յօդուածին համար ։ Կը ծանուցուի մեզ թէ այդ որոշումը ոչ թէ Կրօնական, այլ Խառն Ժողովոյ կողմէ տրուած է ։

ԶԷՅԹՈՒՆԻ ՀՐԿԻԶԵԱԼՔ

ԱՏԱՆԱ, 31 Յունվար

Արեւելքի 607 թուոյն մէջ ի շարս Ազգային լրոց կարդացինք՝ թէ ասկէ առաջ ի նպաստ Զէյթունի հրկիզելոց Բագուի մէջ 200 ոսկի հաւաքուեր և ի Պատրիարքարան յղուելով այդ գումարը Կեդր. Վարչութեան Քաղաքական Ժողովոյ միջոցաւ Ատանայի մէջ մասնաւորապէս կազմեալ Մասնախմբի մը յանձնուեր է, որպէս զի նոյն արկածելոց բաշխուի ։ Իսկ այս անգամ ալ յիշեալ մասնախմբի կողմէ սոյն գումարը 1354 արկածելոց բաշխուելով, տեղեկագրուեր է առ Պատրիարքարան ։

Որեւէ կերպով տեղի գտած թիւրիմացութիւն մը մեկնելու նպատակաւ պարտք կը համարիմ յայտնել Ձեզ թէ՝

1․ Այդ անուն և յայդ նպատակ գումար մը երբեք եկած չէ այստեղ ի Կեդր. Վարչութենէ ․

2․ Ատանայի մէջ վերոյիշեալ պաշտօնով Մասնախումբ մը ոչ եկած է և ոչ ալ կայ ․

3․ Հետեւաբար այդ տեսակ գումար մ' ալ նոյն արկածելոց բաշխուած չէ ։

* * *

Մեծ վերապահութեամբ կը հրատարակենք զայս տեղեկութիւն, ըստ որում ապահովապէս գիտենք թէ յիշեալ հանգանակութեան բաշխման ցուցակներն ասկէ առաջ Ատանայէն Պատրիարքարան ղրկուած և Տնտեսական Խորհրդոյ յանձնուած են ։ Կը յուսանք թէ Ազգ. Պատրիարքարանը պիտի փութայ պաշտօնական զեկուցմամբ մը պարզել իրողութիւնն ։

ՎՍԵՄ. ՇԱՀՊԱԶ ԿԱՐԱՊԵՏ էֆէնտիի նախագահութեամբ կազմեալ Կարգադիր Յանձնաժողովոյ ջանիւք՝

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ի նպաստ Գատը գիւղի Արամեան Վարժարանի

Յառաջիկայ 15/27 փետրուար 1886 շաբաթ գիշեր ժամը 4ին ի Թատրոն Գատը–Գիւղի

Մուտք [illegible]

Կարգադիր Յանձնաժողովն հետեւեալ կերպիւ կազմուած է՝

Վսեմ. Շահպազ Կարապետ էֆ. Նախագահ
Մեծ. Կիւլպէնկ Յովհաննէս » Գանձապահ
» Ջօհրապ Գրիգոր էֆ. Քարտուղար
Անդամք,
Վսեմ. Ցագէս Կարապետ էֆէնտի
Մեծ. Թաշճեան Միսաք »
» Մոստիչեան Յարութիւն էֆէնտի
» Մաքսատար Յակոբ էֆէնտի
» Ֆնտըքլեան Լեւոն »
» Ֆնտըքլեան Գառնիկ »
» Մանուկեան Արմենակ »
» Սելվաճեան Յակոբ »
» Պէնկեան Յակոբ »
» Սերովբեան Գառնիկ »
» Զալուքճեան Թումիկ »
» Միսաք Տիրան »

Գատըգիւղի պարահանդէսի մասին Կարգադիր Յանձնաժողովոյ ձեռք առած միջոցներն չենք ուզեր այժմէն հրատարակել, անխորհրդապահ չլինելու համար․ բաւ է միայն ըսել որ մեր կանխատեսութիւնները լիովին պիտի իրականանան։—Օթեկաց տոմսակներն ամբողջովին գրաւուած են ։

ՄՇԱԿ
ԳՐԱԿԱՆԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ
ԼՐԱԳԻՐ
Խմբագիր հրատարակող
ԳՐԻԳՈՐ ԱՐԾՐՈՒՆԻ
Բաժանորդագինն է
Տարեկան 10 րուպլի (120 ղրշ. մէճիտ)
Վեցամսեայ 6 » (72 » »)
Թղթատարի ծախս խմբագրութեան վրայ ․

Բաժանորդ կարելի է գրուիլ Պոլիս Ղալաթիա-Մահմուտիէ-Լօտի Աճէնցիայի հանդէպ Ռուսքի Մաղազին Թիւ 109-Պ. Սողոմոն Վրթանէսեանին ․
Նոյնպէս կարելի է բաժանորդագինն ուղղակի ղրկել խմբագրութեան, թղթադրամ րուպլի, Ռուսաց Թղթատարութեան միջոցաւ ։
Հասցէ ՄՇԱԿԻ
Tiflis, rédaction du journal arménien « MSCHAK »

ԱԶԳ

Կ. Պոլսոյ ազգային վարժարանաց միոյն համար կ'ուզուի Միայրէն ուսուցչուհի մը, որ գիտնայ դասախօսել գաղղիերէն, իրագիտութիւն, առտնին տնտեսագիտութիւն և աշխարհագրութիւն ։ Ամսական գոհացուցիչ․ Փափաքողք պէտք է դիմեն Արեւելքի խմբագրատունը ։ 1—5

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Վեհ. Սուլթանը բարեհաճեցաւ երկրորդ կարգի Օսմանիէ պատուանշան շնորհել Արեւ. Երկաթուղեաց տնօրէն Պ. Բիւլմանի որ այս հինգշաբթի օր մայրաքաղաքս վերադարձաւ ։

Նոյնպէս երկրորդ կարգի Օսմանիէ և այլ և այլ պատուանշանք տրուեցան քանի մը բարձրաստիճան գերմանացւոց և գործարանատերց ։

Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ Ելմտական նախարարութեան հին հաշուոց համարակալ Հիւսնի պէյի, տասանորդական տուրքոց վերատեսուչ Արիֆ պէյի և Ելմտական պաշտօնատան թղթակցութեան դիւանի տնօրէն Շէֆիք պէյի ։

Պուլկարիոյ արքունի կալուածոց տնօրէն Կատպան էֆէնտի երէկ իրիկուն Սօֆիա ուղեւորեցաւ։

Թէեւ Պուքրէշի լրագիրք ծանուցած են թէ Կատպան էֆէնտի պիտի յաջորդէ Մահիր փաշայի, բայց Թուրքիա իւր մասնաւոր տեղեկութեանց յենլով բոլորովին կը հերքէ այս լուրը ։

Կատպան էֆէնտի Սօֆիա երթալէ առաջ մի քանի օր Փիլիպէ մնալով պիտի տեսակցի Աղեքսանդր իշխանին հետ ։

Պուլկարական պատուիրակ Պ. Զանոֆ երէկ Բ. Դուռն երթալով տեսակցեցաւ Բարձր. Մեծ–Եպարքոսին, Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարին և խորհրդական Վսեմ. Տատեան էֆէնտիի հետ ։

Պ. Զանոֆ միւս կողմէ անընդհատ բանակցութեան մէջ է Աղեքսանդր Իշխանին հետ ։ Թուրք Թերթը կ'ըսէ թէ իշխանը մէկ քանի օրէն Սօֆիա պիտի վերադառնայ ․

Երէկ Բերա հասած մասնաւոր լրոյ նայելով, զորս վերապահութեամբ կը յիշատակէ Մօնիթէօր Օրիանթալ, այն ֆրանսական մարտանաւք որք պիտի մասնակցէին նաւային ցոյցին, կիրակի իրիկուն հրաման ստացեր են անմիջապէս մեկնիլ յունական ջուրերէն, գաղտնի հրահանգներով, ուղեւորելու համար չգիտցուիր ո՛ր կողմ։ Վէնէօս մարտանաւն որ Պիրէօսի առջեւ կը գտնուէր, մեկնած է արդէն այդ նաւահանգիստէն ֆրանսական միւս մարտանաւուց միանալու համար ։

Ռուսական Բլօքն և Տօնեցք մարտանաւք՝ որք Իզմիրէն Շիրա գնացած էին ուրբաթ օրը, նմանապէս հրահանգ ստացեր են ֆրանսական մարտանաւուց հետ մեկնիլ յունական ջուրերէն ։

Ինչպէս կանխաւ ծանուցուած էր անգլական Նորընտիր դեսպան Սըր Էտ. Թօրնթըն երէկ առաւօտ մայրաքաղաքս հասաւ ։

Կայս. պալատան արարողապետ Միւնիր փաշա և անգլ. դեսպանատան առաջին Թարգման Սըր Ալֆրէտ Սանտիսըն յատուկ շոգենաւակով Բավագ երթալով դիմաւորեցին զդեսպանն զոր առաջնորդեցին ի Թօփհանէ ։

Անդ Սըր Թօրնթըն ընդունուելով դեսպանատան պաշտօնէից, և Մեծ-Եպարքոսին ու Արտաքին գործոց Նախարարի Թարգմաններուն կողմէ, ուղղակի Բերա, անգլիական դեսպանատունը գնաց ։

Նորընտիր դեսպանն այսօր միջօրէին այցելութիւն կուտայ Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարին, և Վեհ. Սուլթանի մատուցանելի յանձնարարագրոյ պատճէնն ըստ սովորութեան Ն. Վսեմութեան կը ներկայացնէ։

Բ. Դուռն այս շաբաթ օր հաշտարար եղանակաւ մը պատասխաներ է Ռուսիոյ կողմէ եղած առաջարկութեանց ի մասին թուրքօ–պուլկարական Պայմանագրոյն ։

Բ. Դուռը նախ և առաջ կ'ըսէ թէ կը հաւանի որ Պուլկարիոյ հետ կնքեալ զինուորական պայմանն առանձին քննութեան մը ենթարկուի։

Գալով այն խնդրոյն թէ Պայմանագիրը միջազգային յանձնաժողովոյ մը քննութեան ենթարկուի, Դեսպանախորհրդոյ միջոցաւ վաւերացուելու պայմանաւ, և թէ Արեւ. Ռումէլիի կուսակալութիւնն յանձնուի «Պուլկարիոյ իշխանաց» և ո՛չ թէ «Աղեքսանդր իշխանին», Բ. Դուռը կը խնդրէ որ այս կարեւոր կէտեր մեծ Տէրութեանց քննութեան ենթարկուին և միաձայնութեամբ որոշուին։

Լոնտոնի օսմանեան Նախորդ դեսպան Միւզիւրիւս փաշա երէկ մայրաքաղաքս հասաւ և ուղղակի Արնավուտ գիւղ իւր ապարանքը գնաց որ նորոգուած և կահաւորուած էր այս առթիւ ։ Արեւ. Ռումէլիի նախկին կուսակալ Ալէքօ փաշա, որ անդ կը բնակէր ցարդ, երէկ իւր բնակութիւնը Բերա փոխադրեց ։

Անցեալ ուրբաթ գիշեր կայս. պալատան մէջ ի պատիւ Սըր Հուայթի տրուած հացկերոյթը պաշտօնական հանգամանք մը չէր կրեր ։ Վեհ. Սուլթանը թեւն առած է զՏիկին Հուայթ սրահը մտած և ելած պահուն ։

Սըր Հուայթ, Տիկին և Օր. Հուայթ և դեսպանին երկու որդիքը բաւական ժամանակ առանձին մնացած են Ն. Վեհափառութեան հետ, և այս վերջինք դաշնամուրի վրայ քանի մը կտորներ նուագեր են ։ Սուլթանը գոհ յայտներ է առ Սըր Հուայթ. Նորա մեկնման համար և փափագ յայտներ է որ մայրաքաղաքս թողլէ առաջ անգամ մ'եւս Եըլտըզի պալատն երթայ ։

Կ'երեւի թէ ռուս կառավարութիւնը կը շարունակէ պնդել որ Դեսպանախորհուրդը չգումարի ի Կ. Պոլիս, թուրքօ–պուլկարական Պայմանագրոյն հաստատման համար ։

Աղեքսանդր իշխանն այս խնդրոյն լուծման կ'սպասէ եղեր Կ. Պոլիս գալու համար ։ Հետեւաբար Ն. Բարձրութեան գալստեան թուականը կարելի չէ որոշել, բանակցութեանց աւարտուելէն առաջ ։

Մայրաքաղաքս հասած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Տրապիզոնի նորընտիր կուսակալ Ասիմ փաշա երէկ իւր պաշտօնատեղին հասեր է ։

Բէժիի յանձնաժողովն այսօր եւս նիստ կ'ընէ կրթական պաշտօնատան մէջ նախագահութեամբ Վսեմ. Միւնիֆ փաշայի։ Կը կարծուի թէ յանձնաժողովն, իւր այս աւուր նստին մէջ, ծխախոտի մշակութեան վերաբերեալ գործառնութիւնները քննելով պիտի զբաղի։

Ջէչմէի հողային խնդրոյ կարգադրութեան համար իբր երկուք ու կէս ամիս առաջ Կ. Պոլսէն ղրկուած Յանձնաժողովն, որոյ անդամ է եւս Թարոեան Յովհաննէս էֆէնտի, իւր պաշտօնն աւարտած լինելով, Բ. Դունէն հրաման ստացած է մայրաքաղաքս վերադառնալ։

Հետեւաբար Յանձնաժողովոյ անդամք այսօր վաղը կը մեկնին Ջէչմէէն։

Արշիպեղագոսի կղզեաց Նորընտիր կուսակալ Աքիֆ փաշա շաբաթ իրիկուն իւր պաշտօնատեղին հասեր է։

Էնտէբէնտանս Ռումէն լրագրոյն փետր. 8/20 թուոյն մէջ հետեւեալ տեղեկութիւնները կը գտնենք սերպօ–պուլկարական խաղաղութեան կնքման բանակցութեանց վրայ ․

Հաստատութիւն կը գտնէ այն զրոյց թէ Տէրութիւնք կը բանակցին զինադադարի պայմանաժամը մինչեւ մարտ 8/20 երկարելու համար ։ Կը ծանուցուի նմանապէս թէ Պ. Միեաթովիչ գուցէ Պէլկրատ վերադառնայ, բանակցութեանց աւարտումէն յետոյ, և Պ. Կարաշանինի յաջորդէ իբր նախարարապետ Սերպիոյ ։ Այս փոփոխութիւն աղիտաբեր հանգամանք մը չի կրեր, ընդհակառակն Պ. Միեաթովիչի նախարարապետութիւնը նպաստաւոր նշան մ'է խաղաղութեան համար։ Դժբաղդաբար, որքան ալ փութով կատարուի, այս տեղափոխութիւն միշտ ժամանակի կորուստ մ'է ։

Եւ ահա երկու ամիս է որ ուրիշ ոչինչ կ'ընեն ։

Գլխաւոր արգելքն որ նախատեսեալ էր պատերազմական տուգանաց խնդիրն է ։ Կ'երեւի այժմ թէ Պուլկարիա հրաժարած է այսպիսի յաւակնութենէ մը և կը շատանայ պահանջելով որ ճանչցուի իւր տուգանաց իրաւունք ունենալն ինչպէս նաև այդ իրաւունքէն հրաժարելով, իւր անշահախնդրութեան ապացոյց տալն ։

Եթէ միջազգային յանձնաժողովոյ գործն ապարդիւն ելնէ, պէտք չէ մեծ պատճառներու վերագրել զայն ։

Ի մի բան, ո՛չ ոք, այդ Յանձնաժողովոյ մէջ, աճապարելու երեւոյթ ունի, ոմանք բնութեամբ, այլք վարանմամբ, և ուրիշներ կանխամտածութեամբ ։ Կ'երեւի թէ ո՛չ ոք վստահութիւն ունի ձեռնարկուած գործին օգտակարութեան վրայ և ո՛չ ոք եռանդ մը կ'զգայ ։

Ֆրանսական կառավարութիւնն հրամայած է իւր Հանեայի հիւպատոսին որ օսմանեան կառավարութեան շահուց համաձայն ընթացքի մը մէջ գտնուի։

Կայսերական Իզզէտտին շոգենաւը կը պատրաստուի Աղեքսանդրիա ուղեւորիլ, Եգիպտոսի օսմ. բարձր Գոմիսէր Մուխթար փաշայի տրամադրութեան ներքեւ դրուելու համար ։

Աթէնքի օսմանեան Նորընտիր դեսպան Ֆէրիտուն պէյ, որոյ այս կիրակի իւր պաշտօնատեղին հասնիլը ծանուցինք, նոյն օրն այցելութիւն տուեր է Պ. Տէլիեանիի ։

Նախարարապետը, թէեւ բաւական հիւանդ, սակայն անմիջապէս իւր ապարանքին մէջ ընդուներ է Վեհ. Սուլթանի ներկայացուցիչը ։

Արշիպեղագոսի կղզեաց Նախորդ կուսակալ Ղալիպ փաշա՝ որ կառավարական պաշտօնէից ընտրութեան յանձնաժողովոյ նախագահ անուանած է, շաբաթ օրը մեկներ է Քիոսէն և այս առաւօտ մայրաքաղաքս կ'սպասուէր ։

Բերայի Անգլիացւոց աղջկանց վարժարանի չէնքն Ապտիւլ Մէճիտ կայսեր կողմէ նուիրուած էր առ Լօրտ Ստրէթֆորտ Րէտքլիֆ, սակայն փոխանցման կալուածագրութիւնք կատարուած չէին Տիկին Րէտքլիֆի օսմանեան հողէն հեռի մեռնելուն պատճառաւ։ Այժմ՝ Սըր Հուայթի խնդրանաց վրայ, Վեհ. Սուլթանը բարեհաճած է հրամայել որ այդ կալուածական թղթեր կանոնաւորապէս յանձնուին մայրաքաղաքիս անգլիական դեսպանատան, որպէս զի Իւր Օգոստափառ Հօր նուիրատուութեան դէմ որեւէ արգելք չը յարուցուի ապագային մէջ։

Կայս. կառավարութեան և Օսմ. Պանքային միջեւ առկախ մնացած հաշւոց կարգադիր Յանձնաժողովոյ տեղեկագիրն ընդունուած լինելով Նախարարաց Խորհուրդէն, Վեհ. Սուլթանի վաւերացման մատուցուեր է։

Գոյացեալ համաձայնութեան պայմաններէն մին կը տրամադրէ որ Օսմ. Պանքան 750,000 ոսկւոյ փոխատուութիւն մ'ընէ կառավարութեան։

Իզմիրի ոստիկանութիւնն այս օրերս ձերբակալեր է Թէօլօկ Տիմիթրիադէս անուն յոյն մը որ Աթէնքի լրագրաց կը թղթակցէր։

Պ. Թէօլօկ ամբաստանուած է թէ գաղտագողի Իզմիր մտցուցած է այնպիսի լրագիրներ որոց մուտքն արգիլուած է ի Թուրքիա։

Երէկի Թուով ծանուցինք թէ կայս. կառավարութիւնն սկզբամբ կընդունի Բէժիի երկու առաջարկութիւններն որք կը վերաբերին մաքսախուսութեան բարձման միջոցներուն և Հանրային Պարտուց վարչութեան հետ լինելիք կարգադրութեան։

Կըսուի թէ կայս. կառավարութիւնն այս առթիւ փափագ յայտներ է որ Բէժին այնպէս մը կազմակերպուի որ բոլորովին օսմանեան վարչութիւն մը դառնայ, այսինքն տեղացի պաշտօնատարք՝ զորս աւելի ձեռնհաս կը նկատէ, չատ աւելի Թուով գործածուին յիշեալ վարչութեան մէջ։

Առեւտրական Լէվանթը կը ծանուցանէ թէ Էնկիւրիէն քանի մը հազար ստորագրութեամբ խնդրագիր մ'ուղղուած է ի կայս. պալատն, խնդրելով Վեհ. Սուլթանէն որ բարեհաճի հրամայել որ Տիֆթիկ արտադրող այծերու համար այս. գանձուն վճարեալ տրոց վրայ զեղչ մը լինի։

Այս հանրագրոյն մէկ քանի պատճէններն ևս ղրկուած են ի Բ. Դուռն՝ ձեռնհաս նախարարութեանց մատուցանելու համար։

Առեւտրական և Երկրագործական Նախարարութեան պաշտօնեաներէն Նուրի պէյ որ վերջերս Ատա-Բազար գնացած էր տեղւոյն հանրային ապահովութեան սնտուկի հաշիւները քննելու պաշտօնով, մայրաքաղաքս վերադարձած է։

Նուրի պէյ միջոցներ ձեռք առած է Ատա-Բազարի ապահովութեան սնտուկը կործանման վիճակէ փրկելու համար. միանգամայն Երկրագործական Սնտուկ մը հաստատած է անդ։

Կը ծանուցուի թէ անգլօ-թրքական առեւտրական դաշնագրոյն կնքման համար բանակցութիւնք պիտի սկսին այս օրերս, Լոնտոնէն հարկ եղած հրահանգները ղրկուած լինելով ի Կ. Պոլիս, անգլ. պատուիրակաց։

Վերջին յունուար ամսոյ մէջ օսմ. ծխախոտի Րէժիի վաճառմունք կը հասնին 105,000 ոսկւոյ, մինչ նախորդ տարւոյ միեւնոյն ամսոյ վաճառմանց գումարն եղած է 107,000 ոսկի։

Յայտնի է թէ մայրաքաղաքիս հելլենական գրական Սիլլողոսն որոշած է իւր հիմնարկութեան քսանեւհինգերորդ տարեդարձը տօնել Գիտական Համաժողովով մը, որուն հրաւիրած են Եւրոպիոյ և Ամերիկայի գիտական ընկերութիւններն ողջոյն։ Այդ Համաժողով պիտի բացուի ի Պոլիս յառաջիկայ օգոստոս 28ին և պիտի տեւէ մինչեւ սեպտեմբեր 7։ Սիլլողոսն ընտրած է Կարգադիր Մասնախումբ մը որ կը բաղկանայ իւր դիւանին անդամներէն և իւր մնայուն յանձնաժողովոյ Նախագահներէն։ Այսպէս, մասնախմբին Նախագահն է Տր. Հէրակլէս Պագիատէս և դեր-Նախագահն՝ Խրիստոս Հաճիխրիստոս։

Իւսկիւտարէն ազգայինք ոմանք կը խնդրեն մեզմէ իրենց շնորհակալութիւններն յայտնել ապահովագրական Նօռթ Պրիթիշ Ընկերութեան, որ մեծ ջանքերով կրցած է առաջքն առնուլ Ենի-Մահալլէի վերջին հրդեհին՝ ազատել բազմաթիւ հայ տուներ։ Ընկերութեան գործակալն ո՛չ միայն դրամական մեծ նուէրներ ըրած է հրդեհին շիջուցման աշխատող ջրանկրաց, այլ և անմիջապէս սկսած է վճարել իւր ապահովագրած տանց կրած վնասներն

Հանեայի մէջ վերջերս երեք անգամ երկրաշարժի ցնցում զգացուեր է, առանց ոևէ վնաս պատճառելու։

Շէրէֆէթ[illegible] շոգենաւը բաւական ռազմամթերքով Սելանիկ ուղեւորեցաւ երէկ։

Ադրիանուպոլսոյ Տէֆթէրտար Րիզա պէյ մայրաքաղաքս եկաւ։

Մարտինի Քաղաքեան Յովսէփ՝ որոյ վրայ խօսելու առիթ ունեցանք մեր չաբաթ աւուր Թուով, իւր եղբօր հետ մայրաքաղաքս բերուած է ոստիկանական հսկողութեամբ և կեդրոնական բանտը կը գտնուի այս պահուս։

Պոլիս Եուսուֆեան խանը Թիւ 8 սենեակին մէջ մէկ քանի հազար ոսկւոյ արժողութեամբ չուխա կը գտնուի որոյ տէրն անծանօթ է և սենեակն ալ քսան տարիէ ի վեր գոց կը մնայ։ Ոստիկանութիւնը տեղեկանալով որ խանին սենեկապետը և այլք սենեակը բանալով այդ չուխան կը ծախեն, անմիջապէս պաշտօնեաներ ղրկեր և սենեակը կնքել տուեր է։ Ոստիկանութեան պաշտօնեայք 300 ծրար չուխա գտած են սենեկին մէջ։ (Թարիք)

Այս առաւօտ Սպարապետի Դրան քովի պողոտային մէջ մեռած մարդ մը գտնուեցաւ, բաւական մաքուր հագուած, հովանոցը ձեռքը և կոնակի վրայ պառկած սալայատակին վրայ. գլխէն ու բերանէն արիւնոտած էին։

Նախընթաց օր Քայիշ Տաղիի կողմը դաշունահար սպաննուած մարդու մը դիակը գտնուեցաւ։

Կը կարծուի թէ այս ոճրին հեղինակն է հռչակաւոր Մէհմէտ Բէհլիվան։

Մանասթըրի պաշտօնական լրագիրը կը ծանուցանէ թէ Տիպրէի և շրջակայից Ալպանիացի բնակիչք հանրագիր մ'ուղղելով Բ. Դրան, յայտնած են թէ պատրաստ են իրենց անձը զոհել ի պաշտպանութիւն հայրենեաց։

Ներքին գործոց Նախարարութիւնը գոհունակութեան գիր մ'ուղղած է գաւառին իշխանութեան, յայտնելով թէ առ այժմ կանոնաւոր զօրքերը բաւական են և թէ ի հարկին պիտի խնդրուի այդ արի Ալպանիացւոց աջակցութիւնը։

Այս պաշտօնագիր Տիպրէի մզկիթին մէջ հանդիսաւորապէս կարդացուեր է ուրբաթ օրն, և աղօթքներ մատուցուեր են վասն երկարութեան կենաց Վեհ. Սուլթանին։

Իզմիրէն կը գրեն թէ Րէժիի դէտերն Օքսարիի մօտ ագարակի մը մէջ 8000 օխա փախցուած ծխախոտ ձեռք անցուցեր են, սակայն չեն կրցած մաքսախոյսերը ձերբակալել։

Պօլուի պաշտօնական [illegible] Իւլէմա Մէհմէտ Աթմաճա էֆէնտի Փիլիպէի Մօլլա անուանած է։

Պալըքէսէրի գործաւորներէն Ապտուլլահ անուն 75 ամեայ Թուրք մը Սուլթան Պայազիտի մօտ կաթուածահար մեռաւ այս առաւօտ։

ԼԱ ՄԱՆՀԱՅՄ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԸՆԴԴԷՄ ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ՎՏԱՆԳԱՑ

Ընդհ. Գործակալութիւն Պոլսոյ
Տ. Լըզըէ եւ Վիքթոր որդի

Կ'ապահովագրեն ամեն կապոցներ և ծրարներ որք կը պարունակեն դրամ, թանկագին մետաղ, արժէթուղթ, դրամատոմսք, գոհարք եւլն, յանձնուած ամեն ազգի Թղթատարական Վարչութեանց կամ փոխադրութեան ընկերութեանց։ Վերջին [illegible] 30,500,000 ֆրանք։

Կ'ապահովագրեն շոգենաւով, կառախմբով, եւ մեծ ու փոքր երթեւեկութիւն ընող առագաստանաւերով փոխադրեալ ապրանքներ։

Գներն և պայմաններն յոյժ չափաւոր։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել առ

Պ. Պ. Տ. ԼԸՊԷ ԵՒ ՎԻՔԹՈՐ ՈՐԴԻ

Պոլսոյ ընդհանուր գործակատարք «Մանհայմ» Ապահովագրական ընկերութեան։

ԱԶԴ

Օսմանեան Հանրային Պարտուց Թողեալ հասութից Վարչութիւնը կը ծանուցանէ Պոլսոյ և արուարձանաց մէջ ոգելից ըմպելի վաճառող անձանց Թէ, Ոգելից Ըմպելեաց վաճառման կանոնագրութեան 14րդ յօդուածին և 10րդ յօդուածին վերջին հատուածին տրամադրութեանց համաձայն, պարտաւոր են անձամբ ներկայանալ Ոգելից Ըմպելեաց Տեսչութեան, 1886 մարտ 1/13էն առաջ, և անդ որոշեալ տուրքը վճարելով նորոգել իրենց վաճառման արտօնագիրն 1886 մարտ 1|13է մինչեւ օգոստոսի վերջը (Հ. Տ.) առաջին վեցամսեին համար։

Ոգելից Ըմպելեաց Տեսչութիւնն սկսած լինելով այսօրէն տալ նոր արտօնագիրները, մինչեւ յառաջիկայ մարտ 1/13 զայն չունեցող անձինք առանց բացառութեան պիտի կրեն կանոնագրութեան տրամադրած պատիժն։

Պոլիս, 3/15 փետրուար։

ՄԻՒՔԷԼԼԻՄ

Կայսերական Միւլքիէ վարժարանին Ֆրանսերէնի եւ Սուլթանիէ վարժարանի Թուրքերէնի ուսուցիչ Ալի Նազիմա էֆէնտիի սոյն դասագիրքն, որ նպատակն է Անի ոճով ֆրանսերէն ուսուցանել Թուրք աշակերտաց, կուգայ մեծ պակաս մը լնուլ Թուրք վարժարանաց մէջ։ Հեղինակն յաջողած է լիովին ըմբռնել Անի մէթոտն և զայն յարմարեցնել Թուրք լեզուին։ Հրահանգներն, աստիճանաբար դասակարգեալ, հետզհետէ կը բացատրեն Ֆրանսերէնի դժուարութիւնները։ Այսու է որ այդ դասագիրքը կոչուած է ընդունուիլ պետական ամեն վարժարանաց մէջ։ — Գիրքն հրատարակուած է Հայ Գրաչարաց Միութեան տպարանէն, որ մի անգամ ևս փայլուն ապացոյց մը կուտայ տպագրութեան մէջ բռնած առաջնակարգ դիրքին։ — Գինն է 10 ղրուշ։

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

ԽՌՈՎՈՒԹԻՒՆՔ Ի ԼՈՆՏՈՆ

Լոնտոն, 22 փետրուար

Երէկ Հայտ-Բարքի մէջ գումարեալ միթինկ մը յետոյ, խուժանն, որ կ'ընկերանար ընկերվարական ատենաբանից, քարերով խորտակեց բազմաթիւ ապակիներ։

Բազմաթիւ անձինք վիրաւորեցան։

Ոստիկանութիւնը չատ մարդիկ ձերբակալեց։

Իսմայիլիա, 21 փետր.

Փետրուար 11էն մինչեւ 20 Սուէզի ջրանցքէն անցնող նաւուց Թիւն է 94, և տասնօրեայ հասոյթն 1,760,000 Ֆրանք։

ԳՐԱՄԱԿԱՆ

ԳԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 11 փետրվար

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ

ամիս	Լոնտրայի վրայ	(պանքայի)	110 7/8
3 »	»	(վաճառականի)	110 1/2
3 »	Բարիզի »	(պանքայի)	22 70
3 »	»	(վաճառականի)	22 77 1/2

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԷԹՂԹՈՑ

Օսմանեան Քօնսօլիտէ

		Դաշնական
Երէկ երեկոյ գոց. (Միաց. D. Սէրի Գ. կ.		16 36
Պօրսայի գոցուելէն վերջը	»	16 36
Բերայի մէջ		— —
Առաւօտուն բացուելուն	»	17 06
Բարձրագոյն գին	»	17 07 1/2
Նուազագոյն	»	17 06
Կէս օրին	»	17 07 1/2
Փոխառութիւն 1858) » 1862)	A. Սէրի Գ. կ.	27
» 1860) » 1863) » 1872)	B.	16 30
» 1865) » 1869) » 1873)	C. » Գ.	17 06

ԽՆԻՖԻԷ ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ

Երէկ երիկուն գոցուեցաւ	74 30
Այս առաւօտ բացուեցաւ Գ. կ.	75 15
Կէս օրին	75 15

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍՔ

Սօսիէթէ ժէնէրալ	Գ. կ.	Անգլ. Լ.	3 20
[illegible]	» »	[illegible] »	[illegible]
Պանք տը Գոնս.	» »	» »	4 4
Օսմ. Շանժ է վալէօր	» »	» »	3 15
Թրամուէյ	» »	» »	285
Ռումէլիի երկաթուղի		Ֆր.	37 50
Օպլիկասիօն տը Բրիօրիթէ		»	—
Բաժնեթուղթ Լաւրիօնի		»	52

Ընթացք դրամոց

Օսմանեան ոսկի	ղրչ.	100
20 Ֆրանքնոց	»	87 35
Անգլիական ոսկի	»	110 15
Բօլ Իմփէրիալ	»	90 20
Քրիմից	»	51 15
Ռուպլի Թղթադրամ	»	9 13
» արծաթ	»	89
Ֆիօրին	»	8 30
Մէճ. արծ. (տարք.)	»	107 38
Վեցնոց	»	102 30
Հինգնոց	»	102 20
Մէթալիք	»	98 30
Պղինձ	»	—
Թղթադրամ	»	—

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 22 փետրուար, ժամ 5 վայր. 15 երեկոյ

Անգլ. քօնսօլիտէ	101 3/8
Օսմ. » Սէրի Դ. բացուեցաւ	15 8/16
» » » գոցուեցաւ	15 7/16
» » » Ա.	27 1/2
» » » Բ.	16 3/4
» » » Գ.	15 1/4
Օթօման 1871	71
Փոխառութիւն 1877	85 1/4
Պանք Օթօման	11 1/4
Ռուսական փոխառ. 1873	99 1/8
Եգիպտական միացեալ (Իւնիֆիէ)	67 3/4
» առանձն. (բրիվիլէժիէ)	94 1/4
Տայրա Սանիէ	65 1/2
Տօմէնիալ (փոխառ. Րօչիլտ)	93 1/2(*)
Հունգարական պարտաթուղթ 4 0/0	— —
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	— —

Վիէննա, 22 փետրուար, ժամ 4 երեկոյ

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	126 70
Օսմանեան երկաթուղի	18

Բարիզ, 22 փետրուար, ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 0/0	110
» » 3 0/0	82 55
Օսմանեան քօնսօլիտէ Սէրի Դ. բացուեցաւ	15 42 1/2
» » » գոցուեցաւ	15 52 1/2
» » Սէրի Բ.	16 50
» » Գ.	15 50
Օսմանեան երկաթուղի	38 62 1/2
» Րէժիի բաժնեթուղթք	— —
Պանք Օթօման	536 25
Գրէտի Լիոնէ	513 75
» Ֆօնսիէ	1351 25
Բաժնետոմս Լիոնի	1260
Սուէզի ջրանցք	2211 25
Ռուսական 5 0/0 1877ի	100 1/8
Իտալական Ռանթ	98 05
Եգիպտական միացեալ	342 50
Սպանիական (արտաքին)	57
Բրիօրիթէ Թիւրք	372 50
5 0/0 Չիլիական	280
Չէք Լոնտրայի վրայ	25 17

ԲԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

Բարիզ, 22 փետրուար, ժ. 10 վ. 30 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 0/0	110
Օսմանեան քօնսօլիտէ Սէրի Դ	15 67 1/2
Եգիպտական	343 75

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆՔ

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի

(Մեր յատուկ Թղթակցէն)

ԶՄԻՒՌՆԻԱ, 7 փետր. 1886

Անցեալ ցին չորեքշաբթի առաւօտ Ս. Մեսրոպեան վարժարանին հիմնարկութեան հանդէսը մեծ շքեղութեամբ կատարուեցաւ։ Կանուխէն երկու սեռէ չատ բազմութիւն հին դպրոցին փլատակաց միջավայրը խռոնած և կրկին վարժարանաց ուսանողը իրենց վարժապետաց և տեսչութեան հետ քարերուն չուրջը յատուկ տեղ մը գրաւած էին։ Գաւառիս ընդհանուր կառավարիչ Վսեմ. Հալիլ Րիֆաթ փաշան Թէեւ հրաւիրուած՝ բացակայ էր մէկ օր առաջ պատահած աներոյն մահուան պատճառաւ։

Ժամը 9ին Սրբազան Առաջնորդ Հայրը քահանայից և դպրաց դասուն հետ զգեստաւորեալ եկաւ հիմերուն բացուած տեղը ուր այլեւայլ շարականներ կարդացուելէ և Անդաստան կատարուելէ ետքը, Ամեն. Մելքիսեդեկ Սրբազան իր ձեռօք առաջին քարը նետեց խրամին փոսին մէջ, որուն հետեւեցաւ Սպարթալեան Վսեմ. Յովհաննէս էֆէնտին երկրորդ քար մը նետելով և մինչդեռ ոչխարը կը մորթուէր՝ վարը հիման մէջ պատրաստ գտնուող որմնադիրք գործի սկսան։

Գործաւորները յատակին մէջ անմիջապէս յատուկ տեղ մը պատրաստելով բերանը կապարով լաւ փակեալ ամուր շիշ մը դրուեցաւ, որ պատրաստուած էր Ազգ. Վարչութեան կողմանէ. շիշը կը պարունակէր մի օսմանեան դրամ և երկու օրինակ գունաւոր հաստատուն Թղթեր որոնց վրայ [illegible] տպուած էին

ՍԿԻԶԲՆ ԻՄԱՍՏՈՒԹԵԱՆ ԵՐԿԻՒՂ ՏԵԱՌՆ

Սուրբ Մեսրոպեան վարժարան Զմիւռնիոյ վերաչինեալ ծախիւք ՎՍԵՄ. ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԷՖԷՆՏԻԻ ՍՊԱՐԹԱԼԵԱՆ, ի գահակալութեան Օգոստափառ ՍՈՒԼԹԱՆ ԱՊՏՈՒԼ-ՀԱՄԻՏ Բ. Կայսեր Օսմանեան պետութեան և յԱռաջնորդութեան Տ. ՄԵԼՔԻՍԵԴԵԿ Ս. ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ ՄՈՒՐԱՏԵԱՆՑ։

Զմիւռնիա, 5 Փետր. 1886

Այս արարողութիւնը և աղօթքները կատարուելէ ետքը Ս. Մեսրոպեան վարժարանի յառաջադէմ աչակերտներէն Պ. Զմիւռնակէեան յոյժ զգայուն և գողտրիկ ոճով գրուած հայերէն՝ և Պ. Պալապանեան տաճկերէն լեզուաւ գրուած ընտիր ճառեր կարդացին և մի Հոփփմանեան սանուհի գեղեցիկ տաղաչափութիւն մի արտասանեց։ Երկսեռ վարժարանաց տեսուչ Մամուրեան էֆէնտին պարագային յարմար ատենախօսութիւն մ'ըրաւ որ բոլոր հանդիսականաց եռանդուն ծափահարութեան արժանացաւ։

Ճառախօսութեանց սկիզբը և վերջը Հոփփմանեան սանուհիք երգեցին [illegible] հետ հայերէն սրտագրաւ երգերէ զատ մեր Օգոստ. Սուլթանին համար յօրինուած տաճկերէն երգն ալ երգեցին, որմէ ետքը հիմնարկութեան հանդիսին համար Վսեմ. Սպարթալեան էֆէնտիի նուիրեալ, հեղինակութեամբ Պ. Թէոդորոս Թէրզեանի և դաշնագրութեամբ Պ. Վարդան Փափազեանի, սքանչելի երգ մի երգեցին որուն քաղցրութիւնը ժողովրդեան վրայ մեծ ազդեցութիւն ըրաւ։

Ի վերջոյ Ամեն. Մելքիսեդեկ Սրբազան դիզուած քարերու կոյտին վրայ բարձրանալով չատ զգածուած և յոյժ մեծ տպաւորութեան ներքեւ այնպիսի սքանչելի ատենաբանութիւն մ'ըրաւ որ բոլոր հանդիսականները փղձկեցուց։ Շատ դժուար է ատենաբան Սրբազանին խօսածները մի առ մի գրել և կատարեալ ներկայացնել այն խոր տպաւորութիւնն զոր ունեցաւ բոլոր ժողովուրդը։ Բայց կարելի՞ է մոռնալ գոնէ այս խօսքերը զորս շեշտելով կ'ըսէր.

«Վարժարանն կը հիմնարկուի, վարժարանն կը շինուի, կը հաւատամ թէ հոյակապ ևս կը լինի, բայց նիւթական չէնքն բաւական չէ. բաւական չեն նոյնպէս լոկ ուսմունքներն և գիտութիւններն զորս օտար լեզուք և դպրոցք ևս կարեն մատակարարել։ Մեր Հայութեան հոգին պիտի լինի մեր վարժարանի կենդանութիւնն. մեր ազգութեան շնչով պիտի շնչէ մեր վարժարանն։ Պէտք է Թողունք օտարամոլութիւնն, Թողունք անտարբերութիւնն։ Պէտք է սիրենք մեր դպրոցներն, գրկենք մեր դպրոցներն, սիրենք ինչ որ ազգային է, պահպանենք ինչ որ մեր ժառանգութիւնն է. պէտք է որ մեր դպրոցներն լինին մեր ազգային կենդանութեան համար այն, ինչ որ է առողջ սիրտն մարմնոյ կենդանութեան համար։ Սիրենք ինչ որ մերն է, վասն զի սէրն կարող է միայն պահպանել մեր գոյութիւնն. սիրենք մեր դպրոցներն վասն զի անոնք պիտի պահեն Հայութիւնը ևն, ևն։»

Այնուհետեւ ջերմ մաղթանքներ ըրաւ վասն բարօրութեան և Թանկագին կենաց մեր Օգոստափառ Սուլթանին որոյ հովանաւորութեան ներքեւ կը վայելենք կրօնական և կրթական ամեն ազատութիւն և Սպարթալեանց ազնուական գերդաստանին այս անմոռանալի բարութեան կրկին և կրկին շնորհակալութիւն յայտնելով ծափահարութեանց և կեցցէներու աղաղակներով եկաւ ժողովրդին մէջ։

Վսեմ. Յովհաննէս էֆէնտի՝ Նորին Սրբազնութեան մերձենալով բարձր ձայնիւ ըսաւ.

«Սրբազան Հայր, այնչափ լաւ խօսեցաք, որ բնաւ ըսելիք մը չունիմ, միայն շնորհակալութիւնս կը յայտնեմ Սրբազնութեանդ իմ և ընտանեացս վրայ ունեցած անկեղծ զգացմանց և սիրոյն համար։ Շնորհակալ եմ նաև պատ. հանդիսականներէն և կը մաղթեմ որ ամենքն ալ բացման հանդէսն ևս տեսնելու բաղդաւորութիւնն ունենան։»

Երբ հանդիսականները Նորին Վսեմութեան խօսքերը կը ծափահարէին, Ամեն. Մելքիսեդեկ Սրբազան Վսեմ. Յովհաննէս էֆէնտիի հետ ծաղկոցը մտաւ որ հին դպրոցին դիմացը կը գտնուի և դեռ փլցուած չէ. աթոռներ դրուած էին և Սպարթալեանց առաքինի և բարեպաշտ մայրը հոն կը գտնուէր. Սրբազան Առաջնորդը մերձենալով «Ապրի, ըսաւ, զաւակդ, մայրի՛կ, ապրին և Թոռներդ որ այսպէս կը սիրեն իրենց ազգը.» հետզհետէ ուրիշ պատուաւոր ազգայիններ ալ եկան իրենց շնորհակալութիւնն յայտնելու Թէ՛ Առաջնորդ Սրբազանին և Թէ՛ Նորին Վսեմութեան, որ չկրնալով իր յուզմունքը զսպել, յանկարծ կանգնելով հետեւեալ սրտառուչ բանախօսութիւնն ըրաւ.

«Սրբազան Հա՛յր,

«Իմ հանգուցեալ հայրս [illegible] հետ Ձեր հոգեչունչ խօսքերէն չարժուելով Ազգային Հիւանդանոցը վերաչինեցինք. ես այսօր կը գամ դարձեալ ձեր հովանաւորութեան տակ Ազգային դպրոցը վերաչինել։ Ձեր Առաջնորդութենէ առաջ Իզմիր այնչափ վրդովուած էր Եղեսեանի անխոհեմ վարմունքով (Աստուած Թող ներէ իրեն) որ ոչ Թէ միայն Ազգին պատիւը ստորացած էր կառավարութեան և օտարաց առջեւ, այլ նոյն իսկ և մեր տոհմին վտանգ կ'սպառնար. . . . գոհութիւն ամենակարողին Աստուծոյ, արդարութիւնը երեւան ելաւ, յանցաւորները դատապարտուեցան և Ձեր գալստեամբ սէրը և խաղաղութիւնը վերահաստատուեցաւ քաղաքիս ազգայնոց մէջ, զանազան ազգային կարեւոր հաստատութիւններ չինուեցան, բարեկարգութիւններ եղան և ազգին պատիւը բարձրացաւ Թէ՛ կառավարութեան և Թէ՛ օտարաց առջեւ։

«Սրբազան Հա՛յր,

«Այո՛, դուք Ազգին միաձայն հաւանութեամբ ընտրուեցաք, և Ձեր իրաւունքն էր կաթողիկոսութիւնը, բայց ցաւ է մեզ որ ազգը իր փափաքին կատարումը չվայելեց, սակայն դարձեալ օրհնենք Նախախնամութեան անհասանելի կամքը որ այստեղ մնացիք և առիթ տուիք, մոռնալով արդէն ունեցած չէնքերնուս յոգնութիւնը, յատկապէս Ձեր խնամոց և հովանաւորութեան ներքեւ ձեռնարկել այս դպրոցին վերաշինութեանը։ ԵԹէ կաթողիկոսութեան մի գլխաւոր պաշտօն է՝ եկեղեցին պայծառութեան մէջ պահել, դպրոցներուն Թիւը բազմացնել, անոնց բարեկարգութեան խնամ տանիլ, աղքատաց պատսպարաններ չինել և ազգային զանազան հաստատութիւններ աւելցնել, ահա նոյները կը կատարուին հոս ձեր իմաստուն և հոգեչունչ խօսքերու ներշնչմամբ։

«Գործենք ուրեմն, Սրբազան Հայր, և Աստուած ամեն բան լաւ կը տնօրինէ։»

Եւ Սրբազան Առաջնորդը պատասխանեց.

«Գործենք, Վսեմափայլ էֆէնտի, և աղօթենք առ Աստուած որ ձեր նման ճշմարիտ Հայ զաւակներու Թիւը բազմանայ մեր բազմակարօտ ազգին մէջ։»

Այս սրտաշարժ տպաւորութեան տակ բաժնուեցան բոլոր հանդիսականք իրար մաղթելով որ բացման հանդէսն ևս սոյն ուրախութեամբ տօնեն։

Օ. ԲԱՆԹԷՈՆ

ԳԱԼՖՕՐՈՒԼՕ
ԵՂԲԱՐՔ

Գալֆօրուլօ Եղբարք պատիւ ունին ծանուցանել Հասարակութեան Թէ իրենց վաճառատունը փոխադրուած է Կալաթա Սէրայի դէմ, Թիւ 206, Նախկին «Կրօմպաց» վաճառատունը։

Այս առթիւ, ամեն մետաքսեղինաց, Թաւչեղինաց, ճերմակեղինաց և ուրիշ առարկայից գիները մեծապէս զեղչուած են։

10—20

ՏՈՔԹԷՕՐ ԱՆԴՐԱՆԻԿ ՄԷՐՃԵԱՆ պատիւ ունի ծանուցանել Թէ իրեն դիմող հիւանդները պիտի ընդունի Բերա Թագսիմ Տուվարճի փողոց 53 Թիւ իւր բնակարանը, իսկ ուրբաթ և կիրակի օրերը Թօփխանէ Թրամվէյի կայարանի դիմացը Անտոն էֆ. Գոյըլեանի դեղարանը։ Հինգշաբթի օրերն աղքատաց համար ձրի։ 9—15

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՔՈՆՍՈԼԻՏԻ ՊԱՐՏՔ

1881 Դեկտեմբեր 8|20ի կայսերական Իրատէով Թողեալ հասոյթք

Դ. ՏԱՐԵՇՐՋԱՆ-ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1886

	ՀԱՍՈՅԹՔ	Զուտ հասոյթ գաւառ. վարչ. Դրուշ	Ընդհ. տնօրէնութեան կողմէ վճարեալ ծախք Դրուշ	ԶՈՒՏ ՀԱՍՈՅԹՔ Գաւառական եւ կեդրոնական վարչութեան Դրուշ	Օսմ. ոսկի	Նախորդ ամիսներէն Օսմ. ոսկի	Գումար մինչեւ 1886 Յունվ. 31 Օսմ. ոսկի
Վեց անուղղակի տուրք	Ծխախոտ (յանձնեալ տրոց գանձումն)						
	Աղ						
	Դրոշմ	5,657,145 30	254,209 32	5,402,935 98	52,714 15	660,351 17	718,065 32
	Ոգելից ըմպելիք						
	Ձկնորսութիւն						
	Մետաքս						
Ծխախոտ	Հասոյթք Րէժիէն(*)	...	...	...	...	750,000 ...	750,000 ...
Զանազան հասութմունք	Հարկ Պուլկարիոյ փոխանակեալ ծխախոտի տասանորդէն առնուելիք 100,000 Օսմ. լիրայով՝ մինչեւ ցորոշումն յիշեալ հարկին	553,609 97	...	553,609 97	5,487 03	100,217 96	105,704 99
	Յաւելուած Կիպրոսի հասութից փոխանակեալ ծխախոտի տասանորդին յաւելուածով, կամ Մաքսատան վրայ փոխանակագրէ գոյանալիք 130,000 Օսմ. լիրայով	...	...	...	...	65,090 ...	65,000 ...
	Արեւելեան Ռումէլիի տարեկան հարկէն	...	...	...	...	107,916 70	107,916 70
	Թէմպէքիի տուրք, Մաքսատունէն փոխանակագրով վճարելի	...	...	...	...	25,000 ...	25,000 ...
	Սերպիոյ, Գարատաղի, Պուլկարիոյ և Յունաստանի բաժին ինկած պարտք	...	...	...	...	...	...
	Գումար	6,210,755 27	254,209 32	5,956,545 95	58,201 18	1,708485 83	1,766687 01
Զանազանք	Պատրաստ դրամներէ առնուած շահ	...	...	...	...	...	...
	Լումայաշահ (աժիօ) դրամոց փոխանակութեան վրայ	...	...	...	1 97	3 89	1 92
	Ընդհ. գումար	6,210,755 27	254,209 32	5,956,545 95	58,199 21	1,708489 72	1,766688 93

	Դրուշ	Օսմ. ոսկի	Օսմ. ոսկի
Վճարեալ գումարք կայսերական Իրատէին 10 և երկու յօդուածներով նախատեսեալ արժէթղթերուն ի հաշիւ		295,000 ...	...
Քօնսօլիտէ պարտուց տոկոսին համար Եւրոպա ղրկուած և Կ. Պոլիս վճարուած գումարք		1,221018 22	...
Օսմանեան Ընդհանուր Պարտուց Վարչական Խորհրդին ընդհանուր ծախք		18,614 80	...
Օսմ. կայսերական Պանքան դրուած ոսկեդրամ		225,971 06	...
» » » » փոխանակելի դրամ	617,363 ...	6,010 30	...
Կեդրոնական վարչութեան սնտուկին մէջ ոսկեդրամ		...	...
» » » » փոխանակելի դրամ	7,408 59	74 55	1,766688 98

Ի Դիմաց Վարչական Խորհրդոյ
Վաւերացեալ ճշդութիւնն ըստ տումարաց — Նախագահ (Ստ.) ՕՊԱՐԷ
Խորհրդական Պատուիրակ (Ստ.) ՔՈՒՏԷՆԷՔ

Կ. Պոլիս, 5/17 Փետրուար 1886 (Կնք)

ՖԷՆԻՔՍ PHOENIX FIRE OFFICE

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՄՈՒՏՔԱՆԱԿՆԵՐԸ Կ'ԱՆՑՆԻՆ 900,000 Անգլ. Ոսկի, ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ ԱՒԵԼԻ ՔԱՆ 1,000,000 Անգլ. Ոսկի

ՎՆԱՍ ՎՃԱՐԵԱԼ ՄԻՆՉԵՒ ցՅ1 Դեկտեմբեր 1885 14,000,000 Անգլ. Ոսկի

ՀԻՄՆԵԱԼ Ի ԼՈՆՏՈՆ 1782ԻՆ

ՖԷՆԻՔՍ իւր տէրանց մէջ ունի Անգլիոյ ամենէն հարուստ և հանրածանօթ դրամատէրքն, այսու ընծայելով ամենակատարեալ ապահովութիւն իւր յաճախորդաց։ Ապահովագրութիւն ընդդէմ հրդեհի ամեն տեսակ անշարժ կալուածոց, կարասեաց և ապրանաց վրայ, ի Պոլիս և յարուարձանս, կատարելոց ձեռամբ ստորագրելոցս որք լիակատար զօրութիւն ունին անմիջապէս և առատաձեռնութեամբ կարգադրելու վնասներն և կորուստներն։

Թիւ 8 Մէհմէտ Ալի փաշա խան, Ղալաթիա

Գործակատարք ՔԼՈՆԱՐԻՏԻՍ ԵՒ ԸՆԿ.

ՀՐԴԵՀԻ ԹՇՆԱՄԻՆ

Բացարձակ ապահովութիւն վաւերացեալ է տիեզերս շնորհիւ ՀԷՅՈՒԱՐԴ ի կատարելագործեալ նռնակներու որք ձեռքով կը գործածուին։

Գործածելու եղանակն. Շիշը կրակին վրայ նետեցէք այնպէս որ կոտրի. դուրս ելնող կազն անմիջապէս կը մարէ բոցերը։

Հարիւրաւոր հրդեհներ այսպէս մարած են շնորհիւ այս նռնակներուն։

Ցած չահաւէտ պայմաններ ու չափաւոր գիներ։

ՄԹԵՐԱՆՈՑ ի Մէհմէտ Ալի փաշա խան, Թիւ 8 և Զագմագճըլար Եօգուշու, Թիւ 35

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԳՐԱՏՈՒՆ

Ա. ՊԻՊԼԻՌՃԵԱՆ

ՅԱԿՈԲԵԱՆ ԽԱՆ, ԹԻՒ 14. Կ. ՊՈԼԻՍ

Գրատունս ի վաճառ հանած է Պ. Լառուսի.

Grand Dictionnaire Universel du XIX Siècle անունով վիթխարի Բառարանը որ 27 մեծադիր հատորներէ կը բաղկանայ։

Փափագողք կրնան գալ անձամբ և տեսնել զայն ու տեղեկանալ գնոյն ու պայմանաց։ 2—3

ԻԼԱՆ

Իսկուտի խալինէ մանքիւք 298 Թարիխլի մէօհիւմ իլէ պէօրւպէր 279 Թարիխլու Սարգիս, Յակոբ, Տիրուհի վէ 285 Թարիխլու Էլպիս վէ 303 Թարիխլու Վիրժին, Մարտիրոս վէ Վէրօնիկ իսիմլէրինտէ մանքիւք քի ճէման սէքիզ գըլթա մէօհրլէրի գազաճն զայ իսիւա վէ մէզքիւր մէօհրլէր իսէ չիմտիյէ տէկին հիչ պիր սուրէթլէ մուամէլէյէ մաթրեյէ իսթիմալ օլունմայարագ էտէրէզ պէհիմ գուրօնլարընը մախսուս օլտուղունտան, վէ մէզքիւր Թաթալիգ մուհրլէրին սուրէթը գայընտան տոլայը մազամիթը բէամիյէյէ տաքի պիլ իսթիտա պիլտիրիլիր վէ արթըգ իսթիմալի նամիւմքին իսէ տէ քէյֆիյէթ հիմիէնին մալում օլուպ պուլան հէր քիմ իսէ Տէրսիլէյեան Պաղչէ-Գաբուսընտա Խլթաա կէօտիւրիւր գարչըսընտա Սարրաֆ Տէր Յակոբեան Կարապետ էֆէնտինին տիւքքեանընա կէօթիւրիւլմէսի միւնասիպ օլտուղու իլան գըլընըր։

ԻՍԿՈՒՀԻ

7 Շուպաթ 1888 1—3

ԻԼԱՆ

ՕՐՄԱՆ ՎԷ ՄԷԱՏԻՆ ՄԷՃԼԻՍԻ

Կիւմիւշ Հաճիքէօյ մաատէնի հասըլաթընտան օլարագ պու քէրրէ գալ վէ իգայէ օլունմուշ օլան 82,913 տիրհէմ ճէտիտ 200 քիւսիւր միք իլէ 43 տիրհէմ ճէտիտ 371 քիւսիւր ալթունի [illegible] տէրթիպ օլունմուշ [illegible] մէզքիւր պէտէլի [illegible] 13իւնճի բէնչէմպէ կիւնի սաաթ 8 բաաթէյէրինտէ տէսլիմի վէ [illegible] պէտէլլէրի պէրտիլէրի իլէ Օրման վէ Մէատին մէճլիսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։

6 Շուպաթ 301

ԻԼԱՆ

ՇԷՀԻՐ ԷՄԱՆԷԹԻ

Մէվգըի միւզայէտէյէ գօնուլան Տէրսաատէթ վէ պիլատը սէլասէ գանծար վէ բուլ բուսուլմընըն իչյամն չաւ պաթըն օն տօգուզունճու չարչէնպէ կիւնի գարարը գաթիյի վէրիլէճէյինտէն վէ իրթէսի բէնչէնպէ կիւնի եիւզտէ պէչ զամմ գապուլ իտիլմէյէճէյինտէն տոլայը հէր քիմ ղուրուշ զամմ իտիլիր իսէ Նիզամէն գապուլ օլունամամագ թալիպի պուլունտուքլարը, Թալիպ օլանլարըն մէզքիւր գավմէսինտէ մուհարրէր չէրայիթէ Թէվֆիգէն լազըմ կէլէն Թէմինաթ աքչէլէրի իլէ պէրապէր Շէհիր էմանէթի մէճլիսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։

8 Շուպաթ 301 2—2

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԵՐԱՍՔԵՐԻ

Ալայտօնիա ճիհէթինտէ վէ միւհասաթընտա Թէհաշիւտ իտէն վէ իտէճէք օլան ասաքիրի Շահանէ իչիւն իքի իւզ եիւզ իքի սէնէսի մարթը իպթիտասընտան իթիպարէն լիւզումի իլէ միւթէնէրէքքէ սաէրիթ միւթէրէքէլէրին պէհէր գըյէսի եիւզ.

Սատէ եաղըն տէօրթ եիւզ.

Թուզըն էլլի.

Բուղտէյ գէյտին իքի եիւզ.

Սապունըն եիւզ դըրգ.

Շէքէրին եիւզ ալթմըշ փարայա.

Ալիպի էօհտէսինտէ օլուպ մաչքհալը ուհտէսինտէ գարարը գաթիի վէրիլէճէյինտէն, իխթեայ Թալիպ օլանլարըն լէվազըմամթը ուսուլիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

8 Շուպաթ 1886 2—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԵՐԱՍՔԵՐԻ

Ճէնուպը ճէնապը Միւլիւքեանէ իլէ Տէրսաատէթ վէ Թաշրա ասաքէրի խասսէթակէլէրի իչիւն պին իքի եիւզ էքի սէնէսի իչիւն միւպայեասը մէվգըլ միւնագասայա գօնուլարագ պիթ եիւզ դըյէ գրնագընա սօֆամօսընըն իթասընամթալիպ օլան վէ չէրայիթինի անլամագ իսթէյէնլէրին լէվազըմամթը ուսուլիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

8 Շուպաթ 1886 2—3

ԻԼԱՆ

Երզրում խանընտա մաւգիմ իրան տէվլէթի Թէպաասընտան վէ Թէմզէքիւ Թիւճճարընտան Փէրսալի Խալիլ Սէրտարյաթի նամ քիմէսնէյէ իչ եիւզ պիր սէնէսի չէհրը չուպաթընըն տէօրտիւնճիւ կիւնինտէն իթիպարէն ալթմըչ պիր վէ տօգուզ պիր վէ իւզ եիւրմի պիր կիւն վատէսի իլէ Թէմզէքի էսմանընըն պէչէր եիւզ մէճիտիյէ պէտէլլի տօւմայիյէսին էմիրէ իսթա օլունմագ իւզրէ խալայի ահզըմնէմիլէ իչ գըլթա սէնէտ մուամիլէյէ պիլ իթա սէնէտամթը մէզքիւրըն քէնտիսէ էկէրին հիւքմիւնտէ պալայընտըգտան, փիմէնէ Թարաֆընտան գապուլ օլունմամաս վէ օլտուղու հալտէ միւթէպէր օլմամագ իւզրէ ուսուլը սաիրէսինէ բէամէն բրոթէսթօ քէշիտէ օլունմուշտուն, իշպու խուսուսէ մալում օլմագ իւզրէ իլան քէյֆիյէթէ իպթիտար գըլընըր։

ԽՐԻՍՏԱՓԻ ՆԻԳՕԼԱՒՏԻ

8 Շուպաթ 301 2—3

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԽԸՏԻՎԻԷ

ՈՒՂՂԱԿԻ ՀԱՂՈՐԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ԱԼԵՔՍԱՆԴՐԻՈՅ ՄԻՋԵՒ

Տօֆֆիքիէ շոգենաւը, նաւապետ Նօմիքօ, յառաջիկայ չորեքշաբթի, Փետր. 24, պիտի մեկնի, ժամ 4 ի Տարտանէլ, Միթիլի, Պիրէոն և Ալեքսանդրիա, ուր պիտի հաղորդակցի Սուէզի և Կարմիր ծովու գծին հետ։

Խըտիվիէ Ընկերութեան շոգենաւք Կ. Պոլսէն կը մեկնին ամեն Չորեքշաբթի երեկոները, Տարտանէլ, Միթիլի, Իզմիր և Բիրէա հանդիպելով։

Աղեքսանդրիա կը հասնին Երկուշաբթի առաւօտները. Ուղեւորութիւնը կը տեւէ չորս ու կէս օր։

Ուղեւորներուն և ապրանաց համար դիմել Պոլիս, Կամուրջին քով, Վալիտէ-Սուլթան խան և կամ Ղալաթիոյ ճիւղը, Վօյվօտա փողոց, Նուսուֆ Իզզէտին խան։

ԳԼԽԱՒՈՐ ՊԱՅՄԱՆՔ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԵԱՆ

Առաջին կարգի սեղան. Ընտրելագոյն կին մը յատկացուած է տիկնանց սրահին։ Միանգամայն իւրաքանչիւր շոգենաւին մէջ Եւրոպացի բժիշկ մը կը գտնուի։ Առաջին աստիճանի տոմսակք մինչեւ երեք ամիս ընդունելի են, դիւրութիւն ընծայելու համար անոնց որ իրենց ճամբորդութեան շրջանին մէջ շոգենաւին հանդիպած ո՛ և է նաւահանգիստն ելլելով, օրերով ժամանակ անցունեն և յաջորդ շոգենաւով իրենց ճամբորդութիւնը շարունակել ուզեն։ Անուանի երեք անդամէ բաղկացեալ ընտանեաց տոմսակաց վրայ օ/օ 10 զեղչ մը կը լինի. Երթ ու դարձի տոմսակաց վրայ օ/օ 10 զեղչ մը կը լինի, ի բաց առեալ ճաշը. Ընտանեաց համար այս զեղչն օ/օ 15 է։ Երթ ու դարձի տոմսակք մինչեւ վեց ամիս ընդունելի են, եթէ Ապրիլի սկիզբէն մինչեւ Յուլիսի բոլորը գտնուին, իսկ տարւոյն միւս ամիսներուն մէջ մինչեւ երեք ամիս ընդունելի են։

Ծանօթ. — Խըտիվիէ ընկերութեան Կարմիր ծովու մէջ բանող շոգենաւներն ամեն ուրբաթ Սուէզէն ելնելով, շաբաթը մէկ անգամ Եամպու, Ճիտտէ և Սուաքիմ, և տասնհինգ օրն անգամ մը Մասաուա, Հօտէյտա, և Ադենի ծովածոցին մէջ, Թաճուրա, Զէյլա, Պէրպէրա և Ադենի նաւահանգիստները կը հանդիպին։

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ ՄԻՆԱՍ ԷՄԻՐԵԱՆ

Ակռներու, լինդերու և բերնի հիւանդութիւնները կը դարմանէ և առ ու ծախի ամեն նոյն կենդանեաց ատամն կամ հիւանդօտլիներն հասկնալ ուզողները կը գոհացընէ։ Պէտք է դիմել Պոլիս Պահճէ-Գաբու Մէրհամէթճեան էֆէնտիի դեղարանը, կամ իւր բնակարանը Իսկիւտար Պաղլարպաշի Աթա-պէյ փողոց Թիւ 24։

ՀԱՅ ԹԷՅԱՎԱՃԱՌՆ

Կը վաճառէ ամեն տեսակ ընտիր թէյեր։ Ամեն յաճախորդք որ դիմեն Թաշմիզ փողոց Թիւ 70 (Մըսըր Չարշըսի կից, աջէսիւրն վերի կողմը) գոհ պիտի լինին իրենց առած թէյերուն թէ՛ տեսակէն և թէ՛ գնէն։

ՔԷՄՄԸՐԻՒԻ ՄՍԵՂԷՆ ԲԷՐԳՈՆ

ՈՒՏԵՍՏ ՀԻՒԱՆԴԱՑ ԵՒ ԱՊԱՔԻՆՈՂԱՑ ՀԱՄԱՐ

Ախորժելի համ և հոտ ունի, դիւրաւ կը լուծուի և մանաւանդ ամենազդու դարման է ստամոքսի տկարութենէ նեղուող հիւանդաց համար։ ՊԱՏԻՒՈՅ ՎԿԱՅԱԳԻՐ. Ոսկեայ մետալ 1885 ի Անվերսայի Համաշխարհային Ցուցահանդէսին մէջ։

Կը ծախուի գլխաւոր դեղարանները

Բերա, Բրիտանական դեղարան Պոլիս, Վ. Ծաննի դեղարան

» Ֆրանսական » » Քիւչիւքեան եղբ. »

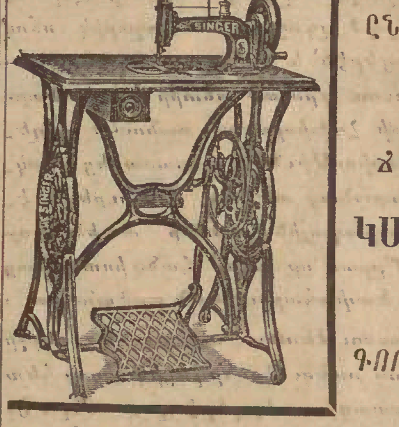

ԸՆՏԱՆԵԱՑ ԵՒ ԱՐՀԵՍՏԻՑ ՀԱՄԱՐ

ՍԻՆԿԻՐ

ՃՇՄԱՐԻՏ ԵՒ ԼԱՒԱԳՈՅՆ

ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՅՆԵՐԸ

ԿԸ ԳՏՆՈՒԻՆ ՄԻԱՅՆ

ԳՈՐԾԱՐԱՆԻՆ ՄԹԵՐԱՆՈՑՆԵՐԸ

THE SINGER MFG. CO. N. Y. TRADE MARK

Ղալաթիա, Կլավանի խան, 2

Պոլիս, Մահմուտ փաշա, 90

Բերա, Մեծ փողոց, 208

Ներքնայագոյն Թուրքիոյ համար Կ. ՆԻԷՏԼԻՆԿԷՐ

ԶԳՈՒՇԱՆԱԼ ԿՆՃԻՐԷՆ

Ամեն ճշմարիտ մեքենայ կը կրէ Թեւին վրայ Singer Manufacturing Company և վրան Գործարանին նշանը։

ՋՐԻ ԱՇԿԵՐՏՈՒԹԻՒՆ.—ՉԱՓԱՒՈՐ ԳՆԵՐ

ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆ ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ՎՃԱՐՄԱՆ

ԳՈՒԻՆ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ

ՐԻԼԱՅԸՆՍ

Ծովային ապահովագրութիւն։ —Դիմել առ գործակատարն ընկերութեան, Պ Ժ. Վ. Ուիթօլ, Ուիթօլ խան Պահչէ-գաբու, Պոլիս. կամ Ղալաթիա Ալէքսիատի խան Թիւ 20։ 507

(ՇԱՔԱՐՈՎ ՊԱՏԱԾ)

ՀԷՅՏՈՔԻ

ՆՈՐ ՓԱՅԾԵՂՆԻ ԴԵՂԱՀԱՏՆԵՐ

Ամասիկ ընդհանուր բժշկութեան դարմանալի և արտակարգ գիւտ մը։ Գիտութեան յաղթանակները —Ելեկտրական Հեռագիրք, Շոգի, Տպագրութիւն— յեղափոխեցին երկրագնդիս դրութիւնը, և մարդկային կեանքն ըրին լաւագոյն և իմաստնագոյն։ Այսպէս, թէպէտ անհամար Դեղահատներ կան հիւանդութեանց համար, և մեծ արժանիք վերագրելով հանդերձ անոնց, Տոքթոր Հէյտոքի գիւտը նմանցուցած է անոնց ամենուն և հիմնած է

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՆՈՐ ԴՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Բժիշկք, որոց պատուիրած օրական չորս կամ հինգ դեղահատները կը տկարացնեն ստամոքսը եւ կ'անդամալուծեն աղիքները, պիտի կրնան իրենց հիւանդաց առողջութիւն և ախորժակ տալ այս արտակարգ Դեղահատներէն մէկ երկուքով։ ՏՈՔԹՈՐ ՀԷՅՏՈՔԻ ՆՈՐ ՓԱՅԾԵՂՆԻ ԴԵՂԱՀԱՏՆԵՐէն մէկ երկու հատը կը բաւեն դնելու համար ստամոքսն կատարեալ կանոնաւորութեան և ախորժակի մէջ, և միտքն պայծառ ու թեթեւ ընելու։ Եթէ փայծեղը տկարացած է իւր գործին մէջ, կը կազդուրի, և եթէ Ջղային դրութիւնը խանգարուած է, կը վերակազմուի։

ՄԱՂՁՈՏՈՒԹԵԱՆ ՆՇԱՆՔ

1. Ստամոքսի ծանրութիւն։
2. Աղեաց տարածումն փքքախտի պատճառաւ։
3. Սրտացաւութիւն,
4. Ճաշէն յետոյ տկարութիւն և յոգնութիւն։
5. Բերնին մէջ գէշ հոտ մը և ծանր լեզու։
6. Որովայնի պնդութիւն, մերթ ընդ մերթ ալ փորհարութիւն
7. Գլխու ցաւ ճակտի վրայ։
8. Ախորժակի պակասութիւն և մեծ յոգնութիւն.

J. HAYDOCK'S
NEW LIVER PILL

Վերոյիշեալ ամեն նշանները բացորոշապէս ցոյց կուտան թէ խանգարումը յառաջ եկած է փայծեղի մէջ, եւ պէտք է յիշել թէ մեծ կարեւորութիւն ունի սխալ կերպիւ չմեկնել հիւանդին ճիշդ կացութիւնը։ Պէտք է անմիջապէս

ՓԱՅԾԵՂՆԻ ԿԱԶԴՈՒՐԻՉ մը հայթայթել, որ դեղահատի մը ամենէն սովորական ձեւն է։ Ամենօրեայ փորձառութիւնը ցոյց կուտայ թէ եթէ դեղահատը լաւ կերպիւ բաղադրեալ է, ամենայարմար կերպիւ կրնայ վերանորոգել փայծեղնի գործողութիւնը, և այդ մասին կարելի է միշտ վստահութիւն ունենալ։ Իմ կենացս բազմաթիւ տարիները նուիրած եմ շինելու համար Դեղահատ մը որ լինի անմիջական և ազդու դարման մը ընդդէմ մաղձոտութեան։ Մեծ հաւատ չունիմ լուծողական դեղերու վրայ, ուստի եւ շինեցի Դեղահատ մը որ զօրաւոր եւ ազդու դարման մ'է, եւ կոչեցի

ՀԷՅՏՈՔԻ ՆՈՐ ՓԱՅԾԵՂՆԻ ԴԵՂԱՀԱՏ

Առողջութեան խնկութիւնն իսկ են, եւ այն մեծագոյն շնորհն զոր Գիտութիւնն ըրած է մարդկութեան։

Ջլախտութեան, Անզօրութեան, Ընդհանուր յոգնութեան, ախորժակի պակասութեան, Գլխացաւութեան համար, Տոքթոր Հէյտոքի Նոր Փայծեղնի դեղահատերն ամենազդու դարման են։

Մէկ մի սրուակ կը պարունակէ քսան դեղահատ։ Կը ծախուի ամեն դեղավաճառաց քով։

Տարակուսող անձինք կրնան, փորձի համար, ՁՐԻԱԲԱՐ ստանալ այս Դեղահատներէն սրուակ մը, եթէ մեզ գրեն իրենց անունն եւ հասցէն։

Բղթատարական տոմս մը ղրկել «փայծեղն եւ իւր գաղտնիքը» խորագրով տետրակին։ Հարկ եղած տեղեկութիւնները կը տրուի ամենուն։

ՀԷՅՏՈՔ ԵՒ ԸՆԿ.

Նիւ-Եորք, Մ. Ն.

Կը ծախուի ի Ղալաթիա, Գամթօրիտէսի դեղարանը, ի Պոլիս Քիւչիւքեան դեղավաճառանոցն և Նէգլիքի։

ԶԳՈՒՇՈՒԹԻՒ՛Ն —կը խնդրուի դեղավաճառներէն ուշադրութիւն ընել որ Ճ. Հ. Ֆրանսիսի, որ միակ Գործակատարն է, ստորագրութիւնը գրուած լինի։ Հակառակ պարագայի մէջ, դեղահատները կեղծ են։

ԱՅԵՐԻ ՋԵՐՐԻ ՓԷՔԹՈՐԱԼՆ

Այէրի Ջէրրի Փէքթորալն արագապէս կը բուժէ հարբուխները, հազերը, կոկորդի վէրքը, փողացաւք, բորբոքումն հազագի, բորբոքումն շնչափողի, շնչարգելութիւն ևն։

Այս դեղը հրաշալի կերպիւ կը զօրացնէ տկար թոքերը, կը հանդարտեցնէ թոքային գրգռումները, և կապոյտ հազի և յառաջացեալ թոքախտի համար միակ դարմանն է, որ հզօրապէս կ'ամոքէ ու կը կազդուրէ։

Այէրի Ջէրրի Փէքթորալն՝ որ այնքան մեծ համբաւ ստացած է իբրեւ ամենէն հզօրագոյն դարմանն զոր գիտութիւնն ի լոյս ընծայեց, շնորհիւ նորա կոկորդի և թոքային տկարութեանց վրայ ունեցած ուժգին և միօրինակ նուաճող ազդեցութեամբն է, որով միանգամայն իւր առաքինութեանց ջատագովն և պաշտպանը կը հանդիսանայ։

Չկայ դեղ մի որ կրնայ այնքան կարեւոր լինել հիւանդին քան զայս, և կամ աւելի արժանիք ունենայ նորա կատարեալ վստահութիւնը գրաւելու։

Ջէրրի Փէքթորալն ընտանեկան գործածութեան համար եղած ուրիշ դեղերէ դերազանցն է և համեղ, քանզի շատ հաճելի լինելով փոքր տղայք շատ դիւրաւ կ'առնուն։ Կեդրոնատեղին է Ս. Մ. ՄԻՆԱՍԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿԵՐԱՑ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆՆ, ի Ղալաթիա Կոստանդնուպոլսոյ։

Նաեւ կը ծախուի քաղաքիս մէջ այլ և այլ դեղագործաց քով։

ՔԻՒՆԱՐՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Որք ամէն տասն օրն անգամ կը բանին Լիվէրբուլէ և Միջերկրականի միջեւ.

Անուանք	Թօնօյ	Անուանք	Թօնօյ
Ագլաա	3,000	Մալթա	3,000
Ալէբբօ	3,000	Մօրոքքօ	2,500
[illegible]	2,500	Նանթ	2,500
Պրիթիշ Քուին	1,200	Բալմիրա	3,000
Շէրպուրկ	2,000	[illegible]	4,600
Տէմէրարա	2,500	Սարակօսա	3,000
Կալլիա	4,000	Սամարիա	3,000
Քէտար	2,500	Թրինիտատ	2,500

Քէտար շոգենաւը, Նաւապետ Ֆէրկիւսըն, Լիվրբուլէն աստ հասաւ և ի մօտոյ վերստին Լիվրբուլ պիտի երթայ։

Թէնէտոս շոգենաւը, Նաւապետ Ճօնէս, Լիվրբուլէն աստ կ'սպասուի մարտ 9 ին։

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Ջ. ՃՕԼԻ

Գործակատար

Թիւ 1 Քիւչիւք Հաւիլի փաշա խան Ղալաթա

511

ՊԱՊԱՅԵԱՆՆԻ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվէրբուլի, Միջերկրականի և Սեւ ծովու միջեւ

կանոնաւորապէս բանող

Անուանք	Թօնօյ	Նաւապետք
Այա Սոֆիա	3,000	Պըքս
Արարատ	2,500	Ռօճըրս
Անտիօքիա	2,500	Քրուիքշանք
Լագոնիա	2,500	Ուիլքս
Մասէտոնիա	3,500	Մարշ
Բուլկարիա	2,800	Ֆօթէրկիլ

Բուլկարիա շոգենաւը, Նաւապետ Ուսթինկտըն, փետրուար 12 ին Պաթումէն աստ դառնալով Լիվրբուլ պիտի ուղեւորի։

Արարատ շոգենաւը, փետրուար 7 ին Լիվրբուլէն աստ կ'սպասուի։

Ընկերութիւնն օրինաւոր գներով վաճառք կ'ընդունի Եւրոպական երկիրներու և Ամերիկայի համար։

Ամեն դիւրութիւն և հանգստութիւն կը տրուին ուղեւորաց։

Դիմել առ ԴԱՆԻԷԼ ԲԱԲԲ ԵՒ ԸՆԿ.

513 Գործակալք

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվէրբուլի և Միջերկրականի միջեւ բանող

շոգենաւք

Անուանք	Թօնօյ	Անուանք	Թօնօյ
Քանոբուս	4200	Օսայրիս	3000
Ֆէրոս	4000	Նէֆթիս	3000
Օսմանլի	4000	Բէզա	3000
Սեսոստրիս	3250	Ատլանտիկ	1700
Թիպս	3250	Լոտիւս	800
Մակտալա	3250	Օլինտա	800
Մարէօթիս	3250	Սեսիլ	700
Սֆինքս	3000		

Ատլանտիք շոգենաւը, Նաւապետ Լօքհէտ, Լիվրբուլէն աստ հասաւ ընդհանուր վաճառքով։

Թիպս շոգենաւը, Նաւապետ Տըֆֆի, ամսոյս դէպի 10 ին, ուղղակի Լիվրբուլ պիտի երթայ։

Դիմել առ Ժ. Թ. ՈՒԻԹՕԼ և ԸՆԿ.

Մէյտանըճգ փողոց,

Ուիթօլ խան

ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ

515 31, Ճէյմս Սթրիթ, Լիվրբուլ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ

Ընդ մէջ Անգլիոյ, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

ԹՈՎՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ՈՐԴԻՔ ԵՒ ԸՆԿ.

Անուանք	Թօնօյ	Անուանք	Թօնօյ
Ալպանօ	2,000	Լէօանտօ	4,300
Անճէլօ	3,000	Մարէնկօ	4,300
Արկօ	1,300	Մարսալա	2,500
Պասսանօ	3,500	Միլօ	2,000
Պօրտօֆինօ	2,200	Նէրօ	2,000
Պրավօ	2,000	Օթէլլօ	5,000
Գէյրօ	2,600	Օրլանտօ	3,000
Գալիբսօ	2,500	Օտրանտօ	4,500
Գամէօ	2,100	Օտտօ	2,000
Գատօ	2,000	Բասիֆիք	1,200
Գօմօ	2,700	Բալէրմօ	3,200
Տիտօ	2,500	Բատրէր	1,700
Տօմինօ	1,800	Քիտօ	2,800
Էրաթօ	2,600	Ռիալթօ	1,400
Տրատօ	2,600	Ռինալտօ	3,200
Ֆալքօն	800	Ռօլլօ	3,000
Ֆիտօ	1,700	Ռօմանօ	5,500
Ֆլամինկօ	1,600	Ռօմէօ	3,500
Կալիլէօ	5,500	Սալէրնօ	4,000
Կիտանօ	2,200	Սաֆօ	2,000
Կօզօ	1,800	Սիլվիօ	2,000
Կրօտօ	2,200	Սօրէնտօ	4,300
Հանկօ		Թասսօ	1,200
Հէրօ	2,000	Թ. Ուիլսըն	3,000
Հիտալկօ	3,000	Թիկէր	1,300
Հիւմպէր	1,200	Թօլէտօ	2,800
Ճիօօ	2,300	Քանտօ	3,600
Քէլօ	2,000	Վէտօ	1600
Քօպօ	2,200	Զէպրա	3,000
Լէօ	2,000	Զէրօ	41,0

Թօլէտօ շոգենաւը, Նաւապետ Մօրօ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն աստ հասած պարպած և յՕտեսա ուղեւորած է։

Մարէնկօ շոգենաւը, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն մեկնած է փետրվար 1 ին, և 18ին աստ կսպասուի։

Ուղեւորներու համար ամեն դիւրութիւն կընծայուի

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ՖՐԷՏԷՐԻՔ ՀԻԼՏ ԵՒ ԸՆԿ.

Գործակալք

Թիւ 17-18, Քիւչիւք Միլլէթ խան Ղալաթիա

514

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Որք կանոնաւորապէս կը բանին Լիվէրբուլէ և Սեւ ծովու միջեւ.

Անուանք	Թօնօյ	Անուանք	Թօնօյ
Ալճէրիան	2500	Ֆավօնեան	3700
Ալզէրիան	2500	Ֆլամինեան	3700
Անտալուզեան	2500	Ֆլավեան	3700
Աթենեան	2500	Իպէրիան	5500
Արապեան	3700	Իլլիրիան	5500
Պավարիան	6000	Ինտրիան	5500
Պուլկարիան	6000	Լէսպիան	2200
Քասթիլեան	800	Լիկուրեան	2500
Օայրէնեան	2000	Լիսպոն	800
Տուրօյ	700	Օբօրթօյ	700
Էճիբշըն	3700	Բէրսիան	3800
Ֆապիան	3700	Վալէնսիան	6800
Ֆալէրնիան	3700	Վիրճինեան	6800

Լէսպիան շոգենաւը, Նաւապետ Պօլ, այսօր Լիվրբուլէն աստ հասաւ։

Ուղեւորներու համար ամեն դիւրութիւն

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ԷՏՈՒԱՐՏ ԼԱՖՕՆԹԷՆ

Գործակալ

Թիւ 34, 35, 36, Եէնի Միլլէթ խան, Ղալաթիա.

Նաւատերք, Պարոնայք Ֆրէտ, Լէյլանտ և ընկ. Լիվրբուլ

Գործակալութիւնք

Կ. Պոլիս, Էտուարտ Լաֆօնթէն.

Ճիպրալթար, Պ. Պ. Քարվըր Եղբարք

Աղեքսանդրիա, Կ. Լ. Վանման և ընկ.

Մալթա, Ա. Քամիլիէրի.

Շիրա, Ա. Մ. Մավրօկօրտադօ.

Զմիւռնիա, Պ. Ուիդօլ և ընկ.

512

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՔԵԱՆ

Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլիայի և Սեւ ծովու միջեւ կանոնաւորապէս բանող

Սամսոն, Տրապիզոն և Պաթում երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Անատօլի, որ փետրուար 24 ին Մարսիլիայէն և մարտ 3 ին Պոլսէն պիտի մեկնի։

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Ըարտըն, որ պիտի մեկնի փետրուար 25 ին։

Ուղղակի և արագ ուղեւորութիւն

Նաւուղիէքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն ԹԻՆԻՌԹԻ ՐԸՊՈՒԼ

Թիւ 17-18 Քիւչիւք Միլլէթ

514 Մումհանէ փողոց, Թիւ 141

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ